

Limba și literatura română

Proba E. a)

Ghid pentru pregătirea examenului de
BACALAUREAT 2020

5+5=10

Teste de antrenament

Bareme de notare

- ✓ *Filiera teoretică – Profilul real*
- ✓ *Filiera tehnologică*
- ✓ *Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)*
- ✓ *Filiera teoretică – Profilul umanist*
- ✓ *Filiera vocațională – Profilul pedagogic*

Coordonatori,

prof. dr. **Genoveva Aurelia FARCAȘ**
INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL

prof. **Mihaela Mariana ȚURA**
INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL ADJUNCT

prof. **Mihaela APETROAE**
INSPECTOR ȘCOLAR I.S.J. IAȘI

prof. **Mihai-Cezar ZAHARIA**
INSPECTOR ȘCOLAR I.S.J. IAȘI

Echipa de realizare a subiectelor și baremelor pentru
testele de la disciplina
Limba și literatura română

1. *prof. Roxana **Arhire**, Colegiul Național „Emil Racoviță” Iași*
2. *prof. Manuela **Coțofan**, Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Iași*
3. *prof. dr. Claudia **Comănescu**, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Iași*
4. *prof. dr. Monica **Boțoiu**, Liceul Teoretic „Al. I. Cuza” Iași*
5. *prof. Ștefănică **Țugui**, Liceul Teoretic „Al. I. Cuza” Iași*
6. *prof. Carmen **Ciobotaru**, Liceul Teoretic „Al. I. Cuza” Iași*

Tehnoredactare computerizată,

*prof. Iulieta **ARSENIUC**, Colegiul Tehnic „Ioan C. Ștefănescu” Iași*

*prof. Emanuela Tatiana **PĂDURARIU**, Colegiul Economic Administrativ Iași*

ISBN 978-973-579-313-5

Casa Corpului Didactic "Spiru Haret" Iași

Str. Octav Botez 2 A, Iași, 700116

Telefon: 0232/210424; fax: 0232/210424

E-mail: ccdiasi@gmail.com, Web: www.ccdis.ro

Cuprins

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică.....	4
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)	4
Model de antrenament Testul 1.....	4
Barem de evaluare și de notare	6
Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic	9
Model de antrenament Testul 1.....	9
Barem de evaluare și de notare	11
Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică.....	15
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)	15
Model de antrenament Testul 2.....	15
Barem de evaluare și de notare	17
Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic	22
Model de antrenament Testul 2.....	22
Barem de evaluare și de notare.....	24
Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică.....	28
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)	28
Model de antrenament Testul 3.....	28
Barem de evaluare și de notare	30
Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic	34
Model de antrenament Testul 3.....	34
Barem de evaluare și de notare	36
Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică.....	40
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)	40
Model de antrenament Testul 4.....	40
Barem de evaluare și de notare	42
Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic	46
Model de antrenament Testul 4.....	46
Barem de evaluare și de notare	48
Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică.....	52
Filiera vocațională –Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)	52
Model de antrenament Testul 5.....	52
Barem de evaluare și de notare	54
Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic	57
Model de antrenament Testul 5.....	57
Barem de evaluare și de notare	59

**Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)**

Model de antrenament**TESTUL 1**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**(50 PUNCTE)**

Citește, cu atenție, următorul fragment:

„În 1909, după bacalaureat, Ion Pillat întrerupe un an șederea la Paris, prestând serviciul militar în țară, la regimentul 2 artilerie grea, tradițional, de altminteri, în familia de ingineri a unchilor Brătianu. În uniformă militară, arată mai pirpiriu, ușor ridicol, ca într-o travestire deplasată. De la tatăl său, fost elev al școlii de cavalerie de la Saint-Cyr și Saumure, băiatul nu a moștenit nimic din atitudinea marțială și gusturile pentru convenția militară. În decursul serviciului militar, ca și în campania din 1913, se simte stânjenit, parcă într-un penibil complex de inferioritate față de simplitatea brutală a mentalității cazone.

Anii de student la Paris, dintre 1910 și 1914, ar fi putut să constituie mica epocă boemă a existenței lui Ion Pillat. Dar structura interiorizată, la care se adaugă rezerva unei timidități persistente încă, împiedică participarea la nebunii juvenile prin Montmartre. Are un cerc restrâns de prieteni, mai toți cunoscuți la căminul studenților români din Rue de Seine 40, inaugurat chiar din inițiativa mamei sale. Cu Horia Furtună, Alexandru Băbeanu, mai iese pe la cabaretele la modă (...). Spre deosebire de mai toți ceilalți, pune însă oarecare sentiment în micile idile legate în cadrul romantic al grădinii Luxemburgului, de unde și dezamăgirile imediate în ce privește constanța.

Tânărul care nu rămâne niciodată în restanță cu examenele este totuși departe de a sta să învețe mereu. Își însoțește fratele și sora pe la baluri, fără a ajunge însă vreodată să danseze ca lumea (...). Întârzie în fiecare zi să vadă ce cărți se găsesc pe tarabele anticarilor de pe malurile Senei. O curiozitate multilaterală, în care nu intră nici o urmă de snobism intelectual, îl face să se țină la curent cu manifestările vieții artistice pariziene, atât în materie de expoziții, cât și de spectacole.

Mare amator de călătorii, nu scapă nici un prilej de a se deplasa în locuri necunoscute încă de el. Astfel, răspunde inițiativei unui fost coleg de liceu de a veni să îl vadă la Constantinople, face într-un rând o vizită cu familia la Londra, ia parte la o excursie în Elveția și apoi la alta, în nordul Italiei.

Viciul capital rămâne lectura. Este epoca entuziasmului pentru Leconte de Lisle, Baudelaire, Verlaine, Mallarmé, Lautréamont, Régner, Guégrin, Barres, Gide, Wilde, Poe, Browning, Swinburne, Dante, Gabriel Rossetti, Omar Kayam, Lafcadio Hearn, Bournouf. În tovărășia prietenilor, mai ales a lui Horia Furtună, face lecturi cu voce tare sau recită pe de rost versurile preferate din poezii simbolști. Scrie cu frenezie sub influențe vădite. Adesea, dimineața târziu, este găsit încă în pat, cu creionul și foaia de hârtie, în febra compunerii unui poem."

Dinu Pillat, *Scriitorul ca personaj*, în vol. *Spectacolul rezonanței*

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *simplitatea brutală a mentalității cazone*. (6 p)
2. Transcrie o secvență care să justifice atitudinea tânărului Pillat în timpul serviciului militar. (6 p)
3. Precizează o modalitate de petrecere a timpului liber, în anii studenției scriitorului la Paris, justificându-ți răspunsul cu o secvență relevantă din text. (6 p)
4. Enumeră motivele care îl determină pe tânărul student să întârzie pe malurile Senei. (6 p)
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, care este valoarea lecturii pentru scriitor. (6 p)

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă destinul omului contemporan este influențat de interacțiunile sale cu mediul social, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât și la experiența personală sau culturală. (20 p)

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea

corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente;

(14 p)

- ✓ utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. (6 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, versurile de mai jos, evidențiind *relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice* identificate în text.

Vreau să descopăr lumea, niciodată
n-am crezut, cum spun poeții, că-i
frumoasă.

Însă astăzi, cu lumină pieptănată,
dimineața mi-a intrat în casă.

Fumegam de somn, când am simțit
pașii cuiva lângă perete -
ea dansa cu trupul arcuit
sub priviri mirate de portrete.

Cu picioarele goale ea pășea,
în oglindă răsuna cristalul,
dimineața strămutase balul
fetelor-lumini în casa mea.

Și privind, eu mă gândeam: e bine
să fii tânăr când afară-i soare.
Zi frumoasă, îți voi pune legătoare
după gât și-o să te iau cu mine.

Magda Isanos, *Dimineața*

Notă - Pentru conținut vei primi 6 p, iar pentru redactare, vei primi 4 p (utilizarea limbii literare - 1 p, logica înlănțuirii ideilor - 1 p, ortografie - 1 p, punctuație - 1 p).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj* dintr-o nuvelă studiată, aparținând lui Ioan Slavici.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- ✓ evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;
- ✓ analiza a două componente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru construcția personajului ales (**de exemplu:** acțiune, conflict, modalități de caracterizare, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă - Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 p** (câte **6 p** pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 p** (*existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 p; logica înlănțuirii ideilor – 1 p; abilități de analiză și de argumentare – 3 p; utilizarea limbii literare – 2 p; ortografia – 2 p; punctuația – 2 p; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 p*).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseuul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TESTUL 1

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(50 PUNCTE)

A. (30 p)

1.- indicarea sensului din text al secvenței date (**de exemplu:** *Secvența citată sugerează opoziția clară dintre simplitate și brutalitate, reflectând mentalitatea camarazilor lui Pillat, modul lor de a gândi, natural, spontan, lipsit de reflecții profunde etc.*) – 4 p; formularea răspunsului în enunț – 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p. (6 p)

2.- transcrierea secvenței care să justifice atitudinea tânărului Pillat privind serviciul militar (**de exemplu:** *Tânărul Pillat dezvoltă un complex de interiorizare, întrucât nu a moștenit atitudinea marțială a tatălui său. Secvența relevantă pentru atitudinea sa este: se simte stânjenit, parcă într-un penibil complex de inferioritate față de simplitatea brutală a mentalității cazone.*) – 4 p; formularea răspunsului în enunț – 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p. (6 p)

3.- precizarea unei modalități de petrecere a timpului liber, în anii studenției scriitorului la Paris, justificată cu o secvență din text (**de exemplu:** *În timpul liber, scriitorul îi însoțește pe Horia Furtună și Alexandru Băbeanu la cabaretele la modă etc. Cu Horia Furtună, Alexandru Băbeanu, mai iese pe la cabaretele la modă...*) 4 p; formularea răspunsului în enunț - 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p.

(6 p)

4.- enumerarea motivelor care îl determină pe tânărul student să întârzie pe malurile Senei (**de exemplu:** *Tânărul student întârzie pe malurile Senei ca să vadă ce cărți se găsesc la tarabele anticarilor și pentru a fi la curent cu viața artistică pariziană etc.*) – 4 p; explicare nuanțată – 4 p; încercare de explicare – 2 p; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p. (6 p)

5.- prezentarea unui aspect ce definește valoarea lecturii pentru scriitor (**de exemplu:** *Pentru Ion Pillat, lectura rămâne „viciul capital”, o sursă de inspirație pentru creațiile ulterioare. Trăind în perioada de glorie a unor scriitori precum Baudelaire, Verlaine, Mallarmé, Lautréamont, Régnier, Guegrin, Barres, Gide, Wilde, Poe etc. este cucerit de operele acestora, ba mai mult, compune propriile poeme sub inspirația celor pe care îi admiră etc.*): prezentare adecvată și nuanțată – 4 p; încercare de prezentare – 2 p. (4 p)

- ✓ respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p. (2 p)

B. (20 p)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție (**de exemplu:** *Omul este o entitate în continuă dezvoltare. Fiecare moment al existenței sale contribuie la procesul devenirii individului, sculptându-i personalitatea etc. În opinia mea, destinul omului contemporan este inevitabil influențat de interacțiunile sale cu mediul social.etc.*) (1 p)

- câte 2 p pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 p; încercare de enunțare – 1 p. (**de exemplu:** *În primul rând, în societatea secolului XXI, oamenii au acces nelimitat la diverse surse de informare, cu o influență considerabilă asupra modului de gândire (cinematografie, internet). În al doilea rând, oamenii pe care îi întâlnim pe parcursul vieții joacă un rol important în conturarea destinului nostru. ș.a.*) (2 x 2 p = 4p)

- câte 2 p pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 p; încercare de dezvoltare, schematism – 1 p (**de exemplu:** *Omul contemporan este influențat de codul cultural și valoric al societății care îl include, al timpului*

- său, iar raportarea la ceilalți îi va da permanent sentimentul identității sale. etc.). (2 x 2 p = 4 p)
- valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument (**de exemplu:** Din fragmentul citat observăm că un rol esențial în creația lui Ion Pillat îl au valorile lumii în care trăiește. El se inspiră din operele marilor poeți ai vremii și compune sub influențe vădite. *Este epoca entuziasmului pentru Leconte de Lisle, Baudelaire, Verlaine, Mallarmé, Lautréamont, Régner, Guegrin, Barres, Gide, Wilde, Poe, Browning, Swinburne, Dante, Gabriel Rossetti, Omar Kayam, Lafcadio Hearn, Bournouf etc.* – 3 p, simpla citare a unor secvențe din text – 1 p; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1p. (3 p + 1 p = 4 p)
 - formularea unei concluzii pertinente (**de exemplu:** În concluzie, destinul omului contemporan poate fi influențat de mediul social prin apartenența la o comunitate care îi definește raporturile cu sine și cu ceilalți prin diversitatea și multitudinea de mutații pe care le produce în structura lui interioară.etc.) (1 p)
 - utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: *utilizare adecvată* – 2 p; *utilizare parțial adecvată* – 1 p (2 p)
 - respectarea normelor limbii literare (0 –1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p) (2 p)
 - respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 –1 greșeli ortografice și de punctuație –1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p); - 1 p – așezarea în pagină, lizibilitatea - 1 p.

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Comentarea textului dat, evidențiind relația dintre ideea politică și mijloacele artistice. (6 p)

- comentarea adecvată și nuanțată, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice – 6 p (**de exemplu:** Poezia *Dimineața*, de Magda Isanos, ia forma unei confesiuni lirice pe tema naturii, viziunea poetică fiind organizată în jurul leitmotivului luminii. Jocul misterios și feeric al luminii identifică raportări diferite ale eului liric la sine și la lume: *Vreau să descopăr, n-am crezut, am simțit, mă gândeam.* Se distinge analogia cu ființa umană, cu nostalgia resimțită odată cu trecerea timpului: *Și privind, eu mă gândeam: e bine/ Să fii tânăr când afară-i soare.* La nivelul imaginarului poetic, se observă predominanța sugestiilor vizuale (*cu lumină pieptănată*) și dinamice (*dansa cu trupul arcuit*) asociate descrierii primei părți a zilei, cât și motivul dimineții și al soarelui, sugerând ideea unei reconfigurări a universului interior al eului liric. *Dimineața* este asociată în mod succesiv cu lumina, cu soarele, cu libertatea și cu renașterea lumii etc.)
 - ✓ comentarea textului, prin evidențierea ezitantă a relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice –3 p;
 - ✓ simpla precizare a *ideii poetice/a mijloacelor artistice* sau *tendință de generalizare* – 1 p.
 - ✓ *utilizarea limbii literare* – 1 p; *logica înlănțuirii ideilor* – 1 p; *ortografia* – 1 p (0 –1 greșeli ortografice – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.); *punctuația* – 1 p (0–1 greșeli de punctuație–1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p). (4 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Conținut 18 p

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales (**de exemplu:** În centrul nuvelei *Moara cu noroc* de Ioan Slavici se află Ghiță, personajul rotund, memorabil, a cărui prăbușire morală nu se explică numai prin firea lui slabă, ci și prin înrâurirea mentalității mediului social în care trăiește. Statutul inițial al lui Ghiță este conturat în prima scenă a nuvelei. Nemaivoid să cârpească cizmele oamenilor care umblau „*toată săptămâna în opinci ori desculți*”, iar duminica dacă era noroi le duceau „*în mână până la biserică*”- el hotărăște să se

mute la Moara cu noroc, împreună cu familia sa pentru a scăpa de sărăcie. Devenit cârciumar, se abate de la norma morală și va evolua inevitabil către un sfârșit tragic etc.)

(6 p)

- ✓ prezentare *adecvată și nuanțată* – 6 p;
- ✓ prezentare *ezitantă* – 3 p;
- ✓ prezentare *schematică sau superficială* – 1 p.
- evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate (**de exemplu:** Prin nume, Ghiță are menirea de a distruge răul, dar mecanismul său sufletește îl transformă în victimă și îl dezumanizează. Ghiță caută să braveze, să-și ascundă teama, în timp ce Sămădăul își recunoaște frica, dând impresia că o vede ca pe o virtute, nu ca pe o slăbiciune. Prăbușirea lui Ghiță este înfățișată evolutiv, cu obiectivitate, dezvăluindu-se fondul său de omenie și zguduitorile remușcări. Slavici folosește un stil concis, sobru, cerut de analiza frământărilor sufletești ale personajelor. Caracterizarea se face indirect, prin fapte, vorbe, atitudini, dar și direct, prin autocaracterizare și monolog interior. („*Ce să-mi fac dac e în mine ceva mai tare decât voința mea!? Nici cocoșatul nu e însuși vinovat că are cocoașă în spinare*”). Urmărind îndeaproape ritmul vieții, Slavici aduce în prim-plan conflictul moral, psihologic al protagonistului. Orbit de mirajul îmbogățirii, Ghiță nu numai că nu se îndepărtează de Lică, dar o îndeamnă și pe Ana să se apropie de el. Prăbușirea sufletească a femeii este o altă caracteristică a decăderii morale a lui Ghiță. Scena morții personajelor este semnificativă pentru inconsecvența lui Ghiță, determinată de lupta pentru avere, opusă unui fond sufletește inițial. Dramatismul scenei este amplificat și de cadrul nocturn și solitar în care se derulează evenimentele etc.). (6 p)
 - ✓ menționarea oricărei trăsături a personajului ales – 2 p;
 - ✓ ilustrarea trăsăturii menționate prin două episoade/secvențe comentate – 2 p + 2 p;
 - ✓ simpla numire a unor episoade/secvențe sau tendința de rezumare – 1 p. + 1 p.
- analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru construcția personajului ales (**de exemplu:** În raport cu destinul protagonistului, titlul poate fi interpretat ca având *conotații simbolice, ironice și tragice*. Fosta moară, devenită cârciumă, reprezintă un topos în care personajele vor sfârși tragic. Tema nuvelei dezvăluie un autor preocupat de o problemă etică și psihologică: dezumanizarea, consecință nefastă a dorinței de înavuțire, iar personajele reprezintă „*acel amestec de bine și rău ce se află în oamenii adevărați*.” (G.Călinescu). Frământările morale ale personajului sunt conturate prin tehnica analizei psihologice: monologul interior, stilul indirect liber, caracterizarea directă etc.) (2 x 3 p=6 p)
- ✓ analiza fiecărui *element ales, justificând relevanța acestuia* pentru construcția personajului (3 p)
- ✓ *abordarea schematică, fără justificarea relevanței* – 1 p.

Redactare – 12 p

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere (1 p)
- logica înlănțuirii ideilor (1 p)
- abilități de analiză și de argumentare (3 p)
 - ✓ relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 p;
 - ✓ relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 p;
 - ✓ schematism – 1 p.
- utilizarea limbii literare (*stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată* – 2 p; *vocabular restrâns, monoton* – 1 p); (2 p)
- ortografia (0–1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p); (2 p)
- punctuația (0–1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p); (2 p)
- așezarea în pagină, lizibilitatea. (1 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Filierea teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

Model de antrenament

TESTUL 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 PUNCTE)

Citește, cu atenție, următorul fragment:

„În 1909, după bacalaureat, Ion Pillat întrerupe un an șederea la Paris, prestând serviciul militar în țară, la regimentul 2 artilerie grea, tradițional, de altminteri, în familia de ingineri a unchilor Brătianu. În uniformă militară, arată mai pîrpiriu, ușor ridicol, ca într-o travestire deplasată. De la tatăl său, fost elev al școlii de cavalerie de la Saint-Cyr și Saumure, băiatul nu a moștenit nimic din atitudinea marțială și gusturile pentru convenția militară. În decursul serviciului militar, ca și în campania din 1913, se simte stânjenit, parcă într-un penibil complex de inferioritate față de simplitatea brutală a mentalității cazone.

Anii de student la Paris, dintre 1910 și 1914, ar fi putut să constituie mica epocă boemă a existenței lui Ion Pillat. Dar structura interiorizată, la care se adaugă rezerva unei timidități persistente încă, împiedică participarea la nebunii juvenile prin Montmartre. Are un cerc restrâns de prieteni, mai toți cunoscuți la căminul studenților români din Rue de Seine 40, inaugurat chiar din inițiativa mamei sale. Cu Horia Furtună, Alexandru Băbeanu, mai iese pe la cabaretele la modă (...). Spre deosebire de mai toți ceilalți, pune însă oarecare sentiment în micile idile legate în cadrul romantic al grădinii Luxemburgului, de unde și dezamăgirile imediate în ce privește constanța.

Tânărul care nu rămâne niciodată în restanță cu examenele este totuși departe de a sta să învețe mereu. Își însoțește fratele și sora pe la baluri, fără a ajunge însă vreodată să danseze ca lumea (...). Întârzie în fiecare zi să vadă ce cărți se găsesc pe tarabele anticarilor de pe malurile Senei. O curiozitate multilaterală, în care nu intră nici o urmă de snobism intelectual, îl face să se țină la curent cu manifestările vieții artistice pariziene, atât în materie de expoziții, cât și de spectacole.

Mare amator de călătorii, nu scapă nici un prilej de a se deplasa în locuri necunoscute încă de el. Astfel, răspunde inițiativei unui fost coleg de liceu de a veni să îl vadă la Constantinopole, face într-un rând o vizită cu familia la Londra, ia parte la o excursie în Elveția și apoi la alta, în nordul Italiei.

Viciul capital rămâne lectura. Este epoca entuziasmului pentru Leconte de Lisle, Baudelaire, Verlaine, Mallarmé, Lautréamont, Régnier, Guégrin, Barres, Gide, Wilde, Poe, Browning, Swinburne, Dante, Gabriel Rossetti, Omar Kayam, Lafcadio Hearn, Bournouf. În tovărășia prietenilor, mai ales a lui Horia Furtună, face lecturi cu voce tare sau recită pe de rost versurile preferate din poezii simbolști. Scrie cu frenezie sub influențe vădite. Adesea, dimineța târziu, este găsit încă în pat, cu creionul și foaia de hârtie, în febra compunerii unui poem."

Dinu Pillat, *Scriitorul ca personaj*, în vol. *Spectacolul rezonanței*

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *simplitatea brutală a mentalității cazone*. (6 p)
2. Transcrie o secvență care să justifice atitudinea tânărului Pillat în timpul serviciului militar. (6 p)
3. Precizează o modalitate de petrecere a timpului liber, în anii studenției scriitorului la Paris, justificându-ți răspunsul cu o secvență relevantă din text. (6 p)
4. Enumeră motivele care îl determină pe tânărul student să întârzie pe malurile Senei (6 p)
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, care este valoarea lecturii pentru scriitor. (6 p)

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă destinul omului contemporan este influențat de interacțiunile sale cu mediul social, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât și la experiența personală sau culturală. (20 p)

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente;

(14 p)

- ✓ utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. (6 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, versurile de mai jos, evidențiind *relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice* identificate în text.

Vreau să descopăr lumea, niciodată
n-am crezut, cum spun poeții, că-i
frumoasă.

Însă astăzi, cu lumină pieptănată,
dimineața mi-a intrat în casă.

Fumegam de somn, când am simțit
pașii cuiva lângă perete -
ea dansa cu trupul arcuit
sub priviri mirate de portrete.

Cu picioarele goale ea pășea,
în oglindă răsuna cristalul,
dimineața strămutase balul
fetelor-lumini în casa mea.

Și privind, eu mă gândeam: e bine
să fii tânăr când afară-i soare.
Zi frumoasă, îți voi pune legătoare
după gât și-o să te iau cu mine.

Magda Isanos, *Dimineața*

Notă - Pentru **conținut** vei primi **6 p**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 p** (*utilizarea limbii literare - 1 p, logica înlănțuirii ideilor - 1 p, ortografie - 1 p, punctuație - 1 p*).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *relația dintre două personaje* dintr-o nuvelă studiată, aparținând lui Ioan Slavici.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al celor două personaje alese;
- ✓ evidențierea evoluției relației dintre cele două personaje alese, prin două episoade/secvențe comentate;
- ✓ analiza a două componente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru construcția personajului ales (**de exemplu**: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă - Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 p** (câte **6 p** pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 p** (existența părților componente – *introducere, cuprins, încheiere*–**1 p**; *logica înlănțuirii ideilor*– **1 p**; *abilități de analiză și de argumentare* – **3 p**; *utilizarea limbii literare* – **2 p**; *ortografia* – **2 p**; *punctuația* – **2 p**; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – **1 p**).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseuul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TESTUL 1

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 PUNCTE)

A (30 p)

- 1.- indicarea sensului din text al secvenței date (**de exemplu:** Secvența citată sugerează opoziția clară dintre simplitate și brutalitate, reflectând mentalitatea camarazilor lui Pillat, modul lor de a gândi, natural, spontan, lipsit de reflecții profunde. etc.) – 4 p; formularea răspunsului în enunț – 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p (6 p)
- 2.- transcrierea secvenței care să justifice atitudinea tânărului Pillat privind serviciul militar (**de exemplu:** Tânărul Pillat dezvoltă un complex de interiorizare, întrucât nu a moștenit atitudinea marțială a tatălui său. Secvența relevantă pentru atitudinea sa este: *se simte stânjenit, parcă într-un penibil complex de inferioritate față de simplitatea brutală a mentalității cazone.*) – 4 p; formularea răspunsului în enunț – 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p (6 p)
- 3.- precizarea unei modalități de petrecere a timpului liber, în anii studenției scriitorului la Paris, justificată cu o secvență din text (**de exemplu:** În timpul liber, scriitorul îi însoțește pe Horia Furtună și Alexandru Băbeanu la cabaretele la modă etc. *Cu Horia Furtună, Alexandru Băbeanu, mai iese pe la cabaretele la modă...*) 4 p; formularea răspunsului în enunț - 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p (6 p)
- 4.- enumerarea motivelor care îl determină pe tânărul student să întârzie pe malurile Senei (**de exemplu:** Tânărul student întârzie pe malurile Senei ca să vadă ce cărți se găsesc la tarabele anticarilor și pentru a fi la curent cu viața artistică pariziană etc.) – 4 p; *explicare nuanțată* – 4 p; *încercare de explicare* – 2 p; formularea răspunsului în enunț – 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p (6 p)
- 5.- prezentarea unui aspect ce definește valoarea lecturii pentru scriitor (**de exemplu:** Pentru Ion Pillat, lectura rămâne „viciul capital”, o sursă de inspirație pentru creațiile ulterioare. Trăind în perioada de glorie a unor scriitori precum Baudelaire, Verlaine, Mallarmé, Lautréamont, Régnier, Guegrin, Barres, Gide, Wilde, Poe etc. este cucerit de operele acestora, ba mai mult, compune propriile poeme sub inspirația celor pe care îi admiră etc.): prezentare adecvată și nuanțată – 4 p; încercare de prezentare – 2 p (4 p)
- ✓ respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p (2 p)

B. (20 p)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție (**de exemplu:** Omul este o entitate în continuă dezvoltare. Fiecare moment al existenței sale contribuie la procesul devenirii individului, sculptându-i personalitatea etc. În opinia mea, destinul omului contemporan este inevitabil influențat de interacțiunile sale cu mediul social.etc.) (1 p)
- câte 2 p pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată–2 p; încercare de enunțare–1 p (**de exemplu:** În primul rând, în societatea secolului XXI, oamenii au acces nelimitat la diverse surse de informare, cu o influență considerabilă asupra modului de gândire (cinematografie, internet). În al doilea rând, oamenii pe care îi întâlnim pe parcursul vieții joacă un rol important în conturarea destinului nostru. ș.a.) (2x2 p=4 p)

- câte **2 p** pentru *dezvoltarea corespunzătoare* a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: *dezvoltare clară, nuanțată – 2 p*; *încercare de dezvoltare, schematism – 1 p* (**de exemplu**: Omul contemporan este influențat de codul cultural și valoric al societății care îl include, al timpului său, iar raportarea la ceilalți îi va da permanent sentimentul identității sale. etc.) **(2 x 2 p = 4 p)**
- valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument (**de exemplu**: Din fragmentul citat observăm că un rol esențial în creația lui Ion Pillat îl au valorile lumii în care trăiește. El se inspiră din operele marilor poeți ai vremii și compune sub influențe vădite. *Este epoca entuziasmului pentru Leconte de Lisle, Baudelaire, Verlaine, Mallarmé, Lautréamont, Régnier, Guegrin, Barres, Gide, Wilde, Poe, Browning, Swinburne, Dante, Gabriel Rossetti, Omar Kayam, Lafcadio Hearn, Bournouf* etc. – **3 p**/simpla citare a unor secvențe din text – **1 p**; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – **1 p**
(3 p + 1 p = 4 p)
- formularea unei concluzii pertinente (**de exemplu**: În concluzie, destinul omului contemporan poate fi influențat de mediul social prin apartenența la o comunitate care îi definește raporturile cu sine și cu ceilalți prin diversitatea și multitudinea de mutații pe care le produce în structura lui interioară.etc.) **(1 p)**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: *utilizare adecvată – 2 p*; *utilizare parțial adecvată – 1 p* **(2 p)**
- respectarea normelor limbii literare (*0 – 1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 1 p*; *2 sau mai multe greșeli – 0 p*) **(2 p)**
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (*0 – 1 greșeli ortografice și de punctuație – 1 p*; *2 sau mai multe greșeli – 0 p*), *așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 p*

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Comentarea textului dat, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice. **(6 p)**

- comentarea adecvată și nuanțată, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice – **6 p** (**de exemplu**: Poezia *Dimineața*, de Magda Isanos, ia forma unei confesiuni lirice pe tema naturii, viziunea poetică fiind organizată în jurul leitmotivului luminii. Jocul misterios și feeric al luminii identifică raportări diferite ale eului liric la sine și la lume: *Vreau să descopăr, n-am crezut, am simțit, mă gândeam*. Se distinge analogia cu ființa umană, cu nostalgia resimțită odată cu trecerea timpului: *Și privind, eu mă gândeam: e bine/ Să fii tânăr când afară-i soare*. La nivelul imaginarului poetic, se observă predominanța sugestiilor vizuale (*cu lumină pieptănată*) și dinamice (*dansa cu trupul arcuit*) asociate descrierii primei părți a zilei, cât și motivul dimineții și al soarelui, sugerând ideea unei reconfigurări a universului interior al eului liric. Dimineața este asociată în mod succesiv cu lumina, cu soarele, cu libertatea și cu renașterea lumii etc.)
- comentarea textului, prin evidențierea ezitantă a relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice **(3 p)**
- simpla precizare a ideii poetice/a mijloacelor artistice sau tendință de generalizare **(1 p)**
- utilizarea limbii literare – **1 p**; *logica înlănțuirii ideilor – 1 p*; *ortografia – 1 p* (*0–1 greșeli ortografice – 1 p*; *2 sau mai multe greșeli – 0 p*); *punctuația – 1 p* (*0–1 greșeli de punctuație – 1 p*; *2 sau mai multe greșeli – 0 p*) **(4 p)**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III**(30 PUNCTE)****Conținut – 18 p**

▪ prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al fiecăruia dintre cele două personaje (**de exemplu**: Creator de personaje memorabile, observator lucid și moralist, Slavici a introdus în literatura română universul satului românesc transilvănean. Astfel, în nuvela *Moara cu noroc* a înfățișat cu profunzime psihologică efectele morale ale setei de înavuțire, în perioada dezvoltării capitalismului, în Transilvania secolului al XIX-lea. Relațiile dintre personajele luate în discuție, Lică Sămădăul și Ghiță stau sub semnul patimii banilor. În centrul nuvelei se află Ghiță, personajul rotund, memorabil, a cărui prăbușire morală nu se explică numai prin firea lui slabă, ci și prin înrăurirea mentalității mediului social în care trăiește. Statutul inițial al lui Ghiță este conturat în prima scenă a nuvelei. Nemaivoind să cârpească cizmele oamenilor care umblau „*toată săptămâna în opinci ori desculți*”, iar duminica dacă era noroi și le duceau „*în mână până la biserică*”- el hotărăște să se mute la Moara cu noroc, împreună cu familia sa, pentru a scăpa de sărăcie. Devenit cârciumar, se abate de la norma morală și va evolua inevitabil către un sfârșit tragic. Viața „*cârciumarului*” se derulează normal, fiind turburat sufletește numai de pustietatea locului, până când îl cunoaște pe Lică Sămădăul, personaj construit din lumini și umbre, generos cu aceia care îl sprijină în afaceri, dar necruțător cu trădătorii. Ispita irezistibilă a îmbogățirii ia locul cinstei și-l determină să accepte căldășia cu Lică etc.) **(2 x 3 p = 6 p)**

✓ *prezentare clară, nuanțată – 3 p; schematism în prezentarea personajului -1 p;*

▪ evidențierea evoluției relației dintre cele două personaje, prin oricare două episoade/secvențe comentate - **de exemplu**: *Prăbușirea lui Ghiță este înfățișată evolutiv*, cu obiectivitate, dezvoltându-se fondul său de omenie și zguduitorile remușcări. Farmecul straniu pe care Lică îl răspândește în jurul său este dublat de puterea sufletească și de siguranța pe care acesta o degajă Lică, un om ca de treizeci și șase de ani...cu ochii mici și verzi și cu sprâncenele dese și împreunate la mijloc. Lică era porcar, însă dintre aceia care „*poartă cămașă subțire și albă ca floricelele*.” Caracterizarea directă în construirea portretului său moral și sufletesc este completată de caracterizarea indirectă, care configurează un personaj hotărât să-și atingă cu orice preț planurile pe care și le-a propus. Din punct de vedere moral și psihologic, Ghiță și Lică se situează la poli opuși. Reprezentativă pentru evidențierea conflictului dintre cei doi este scena confruntării din capitolul al V-lea, când Sămădăul, împreună cu cei doi tovarăși, se apropie de cârciumă pe un drum lăturalnic, dar este lătrat de câinii răi ai lui Ghiță, pe care îi îmblânzește. Văzându-l pe Lică sosind astfel, Ana îl trimite pe Laie, argatul lor, să aștepte ascuns în spatele unor răchiți de lângă Moara cu noroc pentru a putea da de știre dacă se întâmplă ceva rău. Sămădăul îi dă lui Ghiță însemnele turmelor de porci, îi cere să observe deplasările turmelor și îl informează despre acestea, ia de la cârciumar, sub amenințarea că nu îl va mai lăsa să stea la han, o parte din banii acestuia, ca împrumut. Iritat de cuvintele josnice pe care i le adresează „*Așa-i că te-ai făcut blând ca un mieluşel?*”, Ghiță vorbește cu înțelepciune, încearcă să-i țină piept și să-și câștige un statut demn în fața Sămădăului - „*Lică, tu trebuie să înțelegi că oamenii ca mine sunt slugi primejdioase, dar prieteni neprețuiți*.” Confruntarea dintre cei doi relevă încordare și hotărâre. Aparținând unor categorii sociale diferite putem observa conflictul din perspectivă morală: confruntarea dintre bine și rău, dintre cinste și necinste. Prin forța cu care intervine în destinul oamenilor din jurul său, Lică reprezintă încarnarea voinței de putere, instrumentul prin care soarta își urmează cursul etc.) **(6 p)**

✓ *prezentarea evoluției dintre personaje – 2 p*

✓ *ilustrarea evoluției dintre personaje, prin oricare două episoade/secvențe comentate - (2 p+2 p=4 p)*

✓ *simpla numire a unor episoade/secvențe sau tendința de rezumare - (1 p+1 p=2 p)*

- câte **3 p** pentru analiza *oricăror două componente de structură*, de limbaj semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje (**de exemplu**: Urmărind îndeaproape ritmul vieții, Slavici aduce în prim-plan conflictul moral, psihologic al protagonistului. Tema nuvelei dezvăluie un autor preocupat de o problemă etică și psihologică: dezumanizarea, consecință nefastă a dorinței de înavuțire, iar personajele reprezintă „*acel amestec de bine și rău ce se află în oamenii adevărați*” (G.Călinescu). Orbit de mirajul îmbogățirii, Ghiță nu numai că nu se îndepărtează de Lică, dar o îndeamnă și pe Ana să se apropie de el. Prăbușirea sufletească a femeii este o altă caracteristică a decăderii morale a lui Ghiță. Frământările interioare ale personajului sunt conturate prin tehnica analizei psihologice: monologul interior, stilul indirect liber, caracterizarea directă. În raport cu destinul protagonistului, titlul poate fi interpretat ca având conotații simbolice, ironice și tragice. Fosta moară, devenită cârciumă, reprezintă un topos în care personajele vor sfârși tragic etc.) **(2 x 3 p=6 p)**
- analiza fiecărei componente, justificând relevanța acesteia pentru *evoluția relației dintre personaje* - **3 p**, *abordare schematică, fără justificarea relevanței* - **1 p**

Redactare – 12 puncte

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – **1 p**
- logica înlănțuirii ideilor - **1 p**
- abilități de analiză și de argumentare - **3 p**
 - ✓ relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – **3 p**
 - ✓ relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – **2 p**
 - ✓ schematism – **1 p**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, *sintaxă adecvată* – **2 p**; *vocabular restrâns, monoton* – **1 p**)
- ortografia (0–1 erori – **2 p**; 2 erori – **1 p**; 3 sau mai multe erori – **0 p**)
- punctuația (0–1 erori – **2 p**; 2 erori – **1 p**; 3 sau mai multe erori – **0 p**)
- așezarea în pagină, lizibilitatea – **1 p**.

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Model de antrenament

TESTUL 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 PUNCTE)

Citește textul de mai jos.

Creangă era totdeauna un orator iubit în adunări populare, și eu la dânsul m-am gândit când am creat pe părintele „Smântână” în o copie de pe natură intitulată Electorale. Răspopit* de mitropolitul Calinic din cauză că fără voia arhiepiscopală purta pălărie în loc de potcap, Creangă ajunsese într-o vreme așa de sărac încât nu avea cu ce trăi. În această situație, el se duse la generalul Tell, pe atunci ministru de culte și instrucție publică, și-l rugă să-l numească institutor*. „Ce, pe un răspopă să-l fac eu dascăl! strigă Tell, fugi din ochii mei că mă îmbolnăvesc!” Desperat, Creangă se adresă către prietenii săi politici cu rugămintea să facă ceva pentru dânsul, dar nimeni nu mișcă măcar un deget. Norocul său făcu însă că Maiorescu înlocui atunci pe Tell la minister. El știind că Creangă e un bărbat inteligent, îi găsi îndată o catedră la o școală primară din Iași. Fapta lui Maiorescu apropie pe Creangă de „Junimea” și de la o vreme el stăruie pe lângă câțiva membri ai Societății, în special pe lângă Eminescu, ca să-l introducă printre noi. [...]

Ce fericită achiziție pentru Societatea noastră acea figură țărănească și primitivă a lui Creangă! Tolbă de anecdote, el avea totdeauna câte una disponibilă, fiind mai ales cele „corosive” specialitatea sa, spre marele haz a lui Pogor, a lui Lambrior, ba se poate zice – afară de Naum – a tuturor junimiștilor. Când râdea Creangă, ce hohot puternic, plin, sonor, din toată inima, care făcea să se cutremure pereții! Singur râsul lui înveselea Societatea fără alte comentarii! Și când aducea în „Junimea” câte o poveste sau novelă, și mai târziu câte un capitol din Amintirile sale, cu câtă plăcere și haz ascultam sănătoasele produceri ale acestui talent primitiv și necioplit!

Iacob Negruzzi, *Amintiri din Junimea*

*a răspopi – a lua cuiva calitatea de preot

*institutor – învățător (la oraș)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul secvenței *făcea să se cutremure pereții*. (6 p)
2. Menționează numele singurului junimist care nu aprecia glumele lui Creangă, prin raportare la textul dat. (6 p)
3. Precizează atitudinea autorului cu privire la integrarea lui Creangă în rândul junimiștilor, așa cum reiese din al doilea paragraf al textului, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă. (6 p)
4. Explică motivul pentru care ministrul Tell nu a vrut să-i acorde o funcție în învățământ lui Creangă. (6 p)
5. Prezintă, în 30-50 cuvinte, o trăsătură a lui Creangă, care se desprinde din textul dat. (6 p)

B. Redactează un text de minimum 150 cuvinte, în care să argumentezi dacă personalitatea unui individ poate influența sau nu raporturile sale sociale, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Amintiri din Junimea* de Iacob Negruzzi, cât și la experiența personală sau culturală. (20 p)

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente;

(14 p)

- ✓ utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezare în pagină, lizibilitate. (6 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, trăsăturile personajului la care face referire textul de mai jos, prin evidențierea a două mijloace de caracterizare.

Petrecându-și viața mai mult în subsol, familia Rosmarin făcea economie de lumină și de căldură, ba mai cruța și mobila cea bună de sus. Singură Liana, și mai ales de vreo doi ani, de când a intrat în Universitate, s-a apucat să strice rânduiala retrăgându-se din ce în ce mai des în camera ei, să citească sau să mediteze. Camera Lianeii, decretată de ea ca atare, era însuși salonul de la parter, cu mobila bătrânească atât de bine păstrată de părea nouă-nouță, cu pianina și gramofonul (aparatură de radio avea în hol un loc mai bun), cu divanul plin de perne, cu micul birou feminin în colțul dintre două ferestre și turnanta cu cărți. Rosmarin a avut destule discuții cu fata, din cauza asta, mai avea și acum, dar în zadar. Cine să se înțeleagă cu tinerii din vremea de azi? Și încă Liana e fată bună și cuminte, nu ca altele de seama ei...

Liviu Rebreanu, *Jar*

Notă - Pentru **conținut**, vei primi **6 p**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 p** (utilizarea limbii literare – 1 p; logica înlănțuirii ideilor – 1 p; ortografia – 1 p; punctuația – 1 p).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text poetic studiat*, aparținând lui George Bacovia sau Tudor Arghezi. În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic studiat într-un curent literar / cultural, într-o perioadă sau într-o orientare tematică;
- ✓ comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic studiat;
- ✓ analiza a două elemente de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic studiat (**de exemplu**: titlu, incipit, motive poetice, figuri semantice, elemente de prozodie, relații de opoziție și de simetrie etc.)

Notă - Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 p** (câte **6 p** pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 p** (existența părților componente – *introducere, cuprins, încheiere* – 1 p; logica înlănțuirii ideilor – 1 p; *abilități de analiză și de argumentare* - 3 p; *utilizarea limbii literare* – 2 p; *ortografia* – 2 p; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 p.)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseuul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TESTUL 2

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I**(50 PUNCTE)****A. (30 de puncte)**

- 1.- indicarea sensului secvenței date (**de exemplu:** Secvența se referă la modul zgomotos în care râdea scriitorul.) – 4 p; *formularea răspunsului în enunț* - 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p. (6 p)
 - 2.- menționarea numelui junimistului care nu aprecia glumele lui Creangă (Numele junimistului este Naum.) – 4 p; *formularea răspunsului în enunț* - 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p. (6 p)
 - 3.- precizarea atitudinii autorului față de integrarea lui Creangă în rândul junimiștilor (**de exemplu:** încântare, bucurie etc.) 2 p; justificarea răspunsului cu o secvență din text (**de exemplu:** *Ce fericită achiziție pentru Societatea noastră acea figură țărănească și primitivă a lui Creangă!*) - 2 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* - 1 p. (6 p)
 - 4.- explicarea motivului pentru care ministrul Tell nu a vrut să-i acorde o funcție în învățământ lui Creangă (**de exemplu:** faptul că scriitorul fusese răspopit etc.) – 4 p; *explicare nuanțată* – 4 p; *încercare de explicare* – 2 p; *formularea răspunsului în enunț* - 1 punct; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* - 1 p. (6 p)
 - 5.- prezentarea unei trăsături a lui Creangă, care se desprinde din textul dat (**de exemplu** – inteligență, simțul umorului etc.); *numirea trăsăturii* – 1 p; *prezentare adecvată și nuanțată* – 3 p; *abordare schematică, ezitantă* – 2 p; *încercare de prezentare* – 1 p. (4 p)
- respectarea precizării privind *numărul de cuvinte* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p. (2 p)

B. (20 de puncte)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție (folosire mijloacelor lingvistice de formulare a opiniei, **de exemplu:** *În opinia mea,...; Consider că...; După părerea mea, personalitatea unui individ poate influența raporturile sociale deoarece caracterul și educația se reflectă în modul de a fi și de a relaționa.*) (1 p)
- câte 2 p pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate (Prezența conectorilor de ierarhizare a argumentelor, **de exemplu:** *În primul rând /În al doilea rând sau Pe de o parte/Pe de altă parte*) (2 x 2 p = 4 p)
- câte 2 p pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 p (**de exemplu:** *În primul rând, personalitatea unui om este rezultatul caracterului, al educației și al mediului în care s-a format ceea ce duce la compatibilități sau antipatii în relațiile cu ceilalți. În acest sens, există situații în care o personalitate puternică poate să deschidă oportunități în evoluția socială./În al doilea rând, există indivizi care disimulează și ascund pentru o vreme un caracter urât, o lipsă de valori morale, însă adevărata lor personalitate se relevă în anumite circumstanțe și așază în ordinea firească relațiile în societate.); încercare de dezvoltare, schematism – 1 p. (2 x 2 p = 4 p)*
- raportarea la text în dezvoltarea oricărui argument – 3 p (**de exemplu:** pentru susținerea primului argument *Ion Creangă, judecat după convenții sociale de către ministrul Tell, este refuzat de către acesta. Maiorescu îl ajută să ocupe un post de învățător și îl introduce la Junimea tocmai fiindcă îl cunoaște și îl prețuiește. Așa cum afirmă și Iacob Negruzzi, semnatarul fragmentului din scrierea Amintiri din Junimea, „Ce fericită achiziție pentru Societatea noastră acea figură țărănească și primitivă a lui Creangă!”* raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1 p (**de exemplu:** pentru susținerea

celui de al doilea argument *În societatea contemporană, rețelele de socializare permit oamenilor să își construiască o imagine ideală, atât fizică, dar și morală. Puși însă în situații concrete, indivizii fac dovada adevăratei lor personalități. De exemplu, o persoană ce pare foarte prietenoasă în mediu virtual poate fi incapabilă să susțină o conversație sau să se afilieze unui grup în viața reală.* (3 p + 1 p = 4 p)

- formularea unei concluzii pertinente (**de exemplu:** *În concluzie, personalitatea unui individ poate influența relațiile sociale întrucât ea reflectă adevărata natură a omului și modul în care el se raportează la lume*) (1 p)
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: *utilizare adecvată* –2 p; *utilizare parțial adecvată* – 1 p (2 p)
- respectarea normelor limbii literare (0–1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p) (2 p)
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0–1 greșeli ortografice și de punctuație – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p) (1 p)
- așezarea în pagină, lizibilitatea (1 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Prezentarea trăsăturilor personajului din textul dat prin evidențierea a două mijloace se caracterizare

- prezentare adecvată și nuanțată a trăsăturilor personajului – 4 p (**de exemplu:** *studioasă, independentă, serioasă, liniștită*); prezentare ezitantă, menționarea unei singure trăsături - 2 p; simpla precizare a trăsăturilor, *tendința de generalizare* – 1 p
- precizarea a două mijloace de caracterizare – 2 p (1 p + 1 p), (**de exemplu:** *caracterizare indirectă, precizarea statutului social - „de când a intrat la Universitate”, comportamentul fetei care se retrage în camera ei „să citească sau să mediteze”, decorul în care este așezat personajul „cu micul birou feminin [...]și turnanta cu cărți ”; caracterizare directă după cum reiese din aprecierea naratorului: „Și încă Liana e fată bună și cuminte”*)
- *utilizarea limbii literare* – 1 p; *logica înlănțuirii ideilor* – 1 p; *ortografia* – 1 p (0-1 greșeli ortografice -1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p)

De exemplu:

În fragmentul dat din opera literară Jar, scrisă de Liviu Rebreanu, este creionat portretul unui personaj feminin, Liana. Acest portret se conturează prin intermediul celor două modalități de caracterizare, atât directă cât și indirectă.

Astfel, prin precizarea statutului, „de când a intrat la Universitate”, se dezvăluie, în mod indirect, o trăsătură importantă a personajului, înclinația către studiu. Sugestiv, în acest sens, este comportamentul fetei care se retrage în camera ei „să citească sau să mediteze”, precum și decorul în care este așezat personajul „cu micul birou feminin [...]și turnanta cu cărți ”. De asemenea, un alt aspect moral se evidențiază prin caracterizarea directă, după cum reiese din aprecierea naratorului: „Și încă Liana e fată bună și cuminte”.

Portretul Lianeii se completează prin interogația retorică „Cine să se înțeleagă cu tinerii din vremea de azi?” prin care este sugerată independența fetei.

În concluzie, imaginea creată în textul dat reflectă un personaj dornic de independență, dar studios și liniștit în același timp.

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Conținut 18 p

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic studiat (pentru Tudor Arghezi, se poate alege poezia **Testament**) într-un curent literar/cultural, într-o orientare

tematică: precizarea perioadei, a curentului literar/cultural sau a unei orientări tematice - **2 p** – (de exemplu – *modernismul interbelic ca perioadă/curent literar și arta poetică modernă, din punct de vedere tematic*);

- numirea a două trăsături ale perioadei, a curentului literar/cultural sau a unei orientări tematice: **(2 x 1 p=2 p)**

- evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea textului – **(2 x 1 p = 2 p)** **(6 p)**
De exemplu – o primă trăsătură - *nerespectarea procedeelelor de versificație tradițională* – în cazul de față *inegalitatea strofelor*

- a doua trăsătură – *ambiguitatea sporită a versurilor prin valorificarea cu precădere a metaforei* („seara răzvrătită”, „Dumnezeu de piatră, /Hotar înalt, cu două lumi pe poale”) și prin tensiunea creată între fond și formă - *conținuturi bogate transmise prin enunțuri uneori eliptice.*

- comentarea a două imagini / idei poetice relevante pentru tema textului studiat:

- ✓ precizarea temei – **2 p**; **De exemplu** - *Textul este o artă poetică, deoarece ilustrează convingerile autorului despre arta literară, menirea creației, rolul artistului în societate; este o artă poetică modernă, pentru că tratează o triplă problematică: transfigurarea socialului în estetic, estetica urâtului și raportul dintre inspirație și tehnica poetică. Poetul transfigurează relația sa cu logosul poetic, cu inspirația, cu realitatea în termenii unui monolog adresat „fiului”.*

- ✓ comentarea oricăror două imagini / idei poetice relevante pentru tema textului poetic ales – **2 x 2 p= 4 p** (comentare clară și nuanțată a unei imagini / idei poetice – **2 p**; încercare de comentare – **1 p**) **(6 p)**

De exemplu - *O idee poetică ce susține tema literară se cristalizează în jurul semnificației titlului. / se configurează prin apel la semnificația titlului. Acesta are atât o semnificație denotativă, cât și una conotativă: pe de o parte, desemnează un act juridic, pe de alta, face trimitere la cele două părți ale Bibliei: Vechiul Testament și Noul Testament, în care sunt adunate învățăturile prorocilor și apostolilor adresate omenirii. Din această accepție religioasă derivă și sensul conotativ al termenului, al moștenirii spirituale care poate transcende timpul.*

De exemplu – *Tema poeziei este dezvoltată și prin apel la semnificațiile motivului literar al „cărții”, nucleu al semnificațiilor lirice, la care se raportează toate imaginile importante. Metonimie pentru creație, operă literară, „cartea” își îmbogățește/ potențează sfera semnificațiilor cu fiecare secvență lirică: are un rol esențial în dobândirea cunoașterii, reprezintă conexiunea dintre predecesori și urmași, o expresie a revoltei și umilinței celor mulți, reprezentați prin ființa poetului: „Biciul răbdat se-ntoarce în cuvinte/ Și izbăvește-ncet pedepsitor”, este „hotar înalt cu două lumi pe poale*

- câte **3 p** pentru analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales **(2 x 3 p = 6 p)**

- ✓ analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia pentru textul poetic – **3 p**
analiza fiecărui element ales, cu încercarea de justificare a relevanței acestuia – **2 p**
abordarea schematică, fără justificarea relevanței – **1 p**

De exemplu - *Incipitul este conceput ca o adresare directă a eului liric către un fiu spiritual și concentrează ideea moștenirii literare, relevând totodată și condiția poetului: „Nu-ți voi lăsa drept bunuri după moarte,/ Decât un nume adunat pe-o carte.” Discursul liric este organizat, așadar, în jurul termenului-cheie „carte”, element de recurență, o „treaptă” pe calea împlinirii spirituale. Elaborată cu trudă de poet, cartea este o punte între generații, o mărturie a suferinței străbunilor și are valoarea unui document fundamental, asemenea Bibliei: „Așaz-o cu credință căpătâi/ Ea e hrisovul vostru cel dintâi”.*

De exemplu - *Materialul poetic din secvența a doua este organizat în jurul versului „Eu am ivit cuvinte potrivite”, care ilustrează menirea creatorului, aceea de descoperi cu harul său, dar și prin trudă „cuvinte potrivite”, metaforă ce desemnează poezia nu doar ca inspirație divină, ci și ca meșteșug. Efortul creatorului este redat prin adjectivul „frământate”, dar și*

prin sintagma hiperbolică „mii de săptămâni”. În viziunea poetului, cuvintele se metamorfozează, păstrându-și însă forța expresivă: „Veninul strâns l-am preschimbat în miere/ Lăsând întregă dulcea lui putere”.

În penultima secvență este prezentă ideea transfigurării socialului în estetic, prin faptul că durerea, revolta socială sunt concentrate în poezie, al cărei simbol este „vioara”. Arghezi introduce în literatura română estetica urâtului, concept pe care îl preia de la Charles Baudelaire, autor al textului programatic **Florilor răului**. Poetul român consideră că orice aspect al realității, frumos sau urât, sublim sau grotesc, poate constitui material poetic: „Din bube, mucegaiuri și noroi/ Iscat-am frumuseți și prețuri noi”.

Conținut 18 puncte

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic studiat (pentru George Bacovia, se poate alege poezia **Plumb**) într-un curent literar/cultural, într-o orientare tematică: precizarea perioadei, a curentului literar/cultural sau a unei orientări tematice - **2 p** – (de exemplu – simbolismul);
- numirea a două trăsături ale perioadei, a curentului literar/cultural sau a unei orientări tematice - **2 x 1 p = 2 p**
- evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea textului – **2 x 1 p = 2 p** (6 p)

De exemplu – o primă trăsătură – utilizarea simbolurilor valorificate la nivelul textului mai ales prin simbolul central „plumb” care, prin aspectele sale concrete, derivând din proprietățile fizice și chimice ale acestui element (greutate mare, culoare cenușie, toxicitate), transmite semnificații profunde privind prezența morții, a sentimentului de deznădejde asociat cu stare de anxietate.

o a doua trăsătură – muzicalitatea versurilor – realizată prin procedee diverse precum folosirea unor cuvinte cu sonorități închise precum „plumb”, „vânt” care conțin doar o vocală încadrată de consoane sau repetarea unor cuvinte sau secvențe poetice precum „dormeau” sau „stam singur” care dau simetrie textului.

- comentarea a două imagini / idei poetice relevante pentru tema textului studiat:
 - ✓ precizarea temei – **2 p**; **De exemplu** – poezia își organizează sensurile în jurul temei morții asociată cu criza existențială a ființei aflată în pragul destrămării spirituale.
 - ✓ comentarea oricăror două imagini / idei poetice relevante pentru tema textului poetic ales – **2 x 2 p = 4 p** (comentare clară și nuanțată a unei imagini / idei poetice – **2 p**; încercare de comentare – **1 p**) (6 p)

De exemplu - Discursul liric se organizează în jurul motivelor artistice al plumbului și al cavoului care definesc tema poeziei: condiția poetului într-o lume ostilă care nu-i înțelege aspirațiile.

O idee poetică ce susține tema se cristalizează în jurul semnificațiilor titlului. Acesta are atât un sens denotativ, denumind un metal greu, maleabil, gri, toxic, cât și unul conotativ, fiind simbolul central ce sugerează apăsarea, angoasa, dezorientarea, monotonia, moartea.

Alegerea nu este întâmplătoare, ci amintește de obsesia alchimiștilor de a converti plumbul într-un metal prețios, aurul, sugerând astfel înobilarea prin poezie a spiritului.

Într-o alchimie răsturnată însă, plumbul își modifică esența și devine moarte și apăsare: zborul devine prăbușire, florile împietresc, până și moartea este „turnată” în plumb: „sicriele de plumb”. Poezia va contura astfel o stare de criză, va conduce lectorul într-un peisaj lunar, lipsit de ființe și dominat de moarte.

Tema textului este dezvoltată și prin valorificarea simbolului cavoului, care sugerează o terifiantă intimitate cu spațiul thanatic. Termenului i s-ar putea conferi variate accepții: de la spațiul de creație al poetului, cel mai mic cerc al solitudinii, până la întregul univers, ultimul cerc al agoniei bacoviene. Prins între aceste cercuri, eul creator devine prizonier al unui spațiu apăsător, ce generează alunecarea în neant. Solitudinea apăsătoare și tematica morții accentuează ideea imposibilității evadării dintr-un spațiu care nu îngăduie împlinirea aspirațiilor.

- câte 3 puncte pentru analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales (2 x 3 p = 6 p)

- ✓ analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia pentru textul poetic – 3 p
- analiza fiecărui element ales, cu încercarea de justificare a relevanței acestuia – 2 p
- abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 p

De exemplu - *Structural, poezia este construită pe principiul simetriei care este asigurată de structura strofică și planurile imaginarului poetic: prima strofă corespunde universului exterior, iar cea de a doua corespunde universului trăirilor interioare ale eului liric. Această dualitate este specifică poeziei bacoviene, întrucât planul exterior reflectă întotdeauna planul interior. Relația de simetrie este asigurată și de paralelismul sintactic dintre versurile celor două catrene: „Dormeau adânc sicriile de plumb/ Dormea întors amorul meu de plumb”.*

Strofa I surprinde elemente ale unui spațiu al singurătății, al captivității, definindu-se astfel starea de angoasă. Lexemele care contribuie la conturarea cadrului aparțin câmpului semantic al funerarului („funerar vestmânt”, „cavou”, „sicriu” etc.). Prin repetarea epitetului „de plumb” se insistă asupra ideii de existență monotonă („sicriile de plumb”, „flori de plumb”, „coroanele de plumb”). Cromatica este de asemenea monotonă, prin invazia cenușiiului, întrucât vioiciunea și prospețimea pe care le-ar fi putut introduce în peisaj florile sunt anulate de mineralizarea acestora. Singurul element care sugerează mișcarea este vântul, dar și acesta produce efecte reci, sumbre ale morții: „...și era vânt.../ Și scârțâiau coroanele de plumb.”

Strofa a II-a debutează sub semnul tragicului existențial, generat de neputința împlinirii prin iubire: „Dormea întors amorul meu de plumb”. Epitetul „întors” sugerează înstrăinarea, despărțirea sau, după cum nota Blaga, întoarcerea mortului cu fața spre Apus, întoarcerea definitivă. Anularea capacității de a iubi este și semn al neputinței de a comunica, versul al doilea constituindu-se într-un sumă a trăirilor eului liric, care își exteriorizează groaza paroxistică: „și-am început să-l strig”, amintind de strigătul neputincios și absurd redat, în manieră expresionistă de Edvard Munch. Dacă la romantici zborul semnifică aspirația spre absolut, la Bacovia oximoronul „Și-i atârnav aripile de plumb” creează o imagine a neputinței, dar simbolizează și zborul spre profunzimi.

Redactare – 12 puncte

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere - 1 p
- logica înlănțuirii ideilor - 1 p
- abilități de analiză și de argumentare - 3 p
 - ✓ relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 p
 - ✓ relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 p
 - ✓ schematism – 1 p
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, *sintaxă adecvată* – 2 p; *vocabular restrâns, monoton* – 1 p) (2 p)
- ortografia (0-1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p) (2 p)
- punctuația (0-1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p) (2 p)
- așezarea în pagină, lizibilitatea - 1 p.

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Filierea teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

Model de antrenament

TESTUL 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 PUNCTE)

Citește textul de mai jos.

Creangă era totdeauna un orator iubit în adunări populare, și eu la dânsul m-am gândit când am creat pe părintele „Smântână” în o copie de pe natură intitulată Electorale. Răspopit* de mitropolitul Calinic din cauză că fără voia arhiepiscopală purta pălărie în loc de potcap, Creangă ajunsese într-o vreme așa de sărac încât nu avea cu ce trăi. În această situație, el se duse la generalul Tell, pe atunci ministru de culte și instrucție publică, și-l rugă să-l numească institutor*. „Ce, pe un răspopă să-l fac eu dascăl! strigă Tell, fugi din ochii mei că mă îmbolnăvesc!” Desperat, Creangă se adresă către prietenii săi politici cu rugămintea să facă ceva pentru dânsul, dar nimeni nu mișcă măcar un deget. Norocul său făcu însă că Maiorescu înlocui atunci pe Tell la minister. El știind că Creangă e un bărbat inteligent, îi găsi îndată o catedră la o școală primară din Iași. Fapta lui Maiorescu apropie pe Creangă de „Junimea” și de la o vreme el stăruie pe lângă câțiva membri ai Societății, în special pe lângă Eminescu, ca să-l introducă printre noi. [...]

Ce fericită achiziție pentru Societatea noastră acea figură țărănească și primitivă a lui Creangă! Tolbă de anecdote, el avea totdeauna câte una disponibilă, fiind mai ales cele „corosive” specialitatea sa, spre marele haz a lui Pogor, a lui Lambrior, ba se poate zice – afară de Naum – a tuturor junimiștilor. Când râdea Creangă, ce hohot puternic, plin, sonor, din toată inima, care făcea să se cutremure pereții! Singur râsul lui înveselea Societatea fără alte comentarii! Și când aducea în „Junimea” câte o poveste sau novelă, și mai târziu câte un capitol din Amintirile sale, cu câtă plăcere și haz ascultam sănătoasele produceri ale acestui talent primitiv și necioplit!

Iacob Negruzzi, *Amintiri din Junimea*

*a răspopi – a lua cuiva calitatea de preot

*institutor – învățător (la oraș)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul secvenței *făcea să se cutremure pereții*. (6 p)
2. Menționează numele singurului junimist care nu aprecia glumele lui Creangă, prin raportare la textul dat. (6 p)
3. Precizează atitudinea autorului cu privire la integrarea lui Creangă în rândul junimiștilor, așa cum reiese din al doilea paragraf al textului, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă. (6 p)
4. Explică motivul pentru care ministrul Tell nu a vrut să-i acorde o funcție în învățământ lui Creangă. (6 p)
5. Prezintă, în 30-50 cuvinte, o trăsătură a lui Creangă, care se desprinde din textul dat. (6 p)

B. Redactează un text de minimum 150 cuvinte, în care să argumentezi dacă personalitatea unui individ poate influența sau nu raporturile sale sociale, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Amintiri din Junimea* de Iacob Negruzzi, cât și la experiența personală sau culturală. (20 p)

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; (14 p)
- ✓ utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme

de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezare în pagină, lizibilitate. (6 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, trăsăturile personajului la care face referire textul de mai jos, prin evidențierea a două mijloace de caracterizare.

Petrecându-și viața mai mult în subsol, familia Rosmarin făcea economie de lumină și de căldură, ba mai cruța și mobila cea bună de sus. Singură Liana, și mai ales de vreo doi ani, de când a intrat în Universitate, s-a apucat să strice rânduiala retrăgându-se din ce în ce mai des în camera ei, să citească sau să mediteze. Camera Lianeii, decretată de ea ca atare, era însuși salonul de la parter, cu mobila bătrânească atât de bine păstrată de părea nouă-nouță, cu pianina și gramofonul (aparatură de radio avea în hol un loc mai bun), cu divanul plin de perne, cu micul birou feminin în colțul dintre două ferestre și turnanta cu cărți. Rosmarin a avut destule discuții cu fata, din cauza asta, mai avea și acum, dar în zadar. Cine să se înțeleagă cu tinerii din vremea de azi? Și încă Liana e fată bună și cuminte, nu ca altele de seama ei...

Liviu Rebreanu, *Jar*

Notă - Pentru conținut, vei primi 6 p, iar pentru redactare, vei primi 4 p (utilizarea limbii literare – 1 p; logica înlănțuirii ideilor – 1 p; ortografia – 1 p; punctuația – 1 p).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text poetic studiat*, aparținând lui Lucian Blaga.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic studiat într-un curent literar / cultural, într-o perioadă sau într-o orientare tematică;
- ✓ comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic studiat;
- ✓ analiza a două elemente de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic studiat (**de exemplu:** titlu, incipit, motive poetice, figuri semantice, elemente de prozodie, relații de opoziție și de simetrie etc.)

Notă - Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru *conținutul* eseului, vei primi **18 p** (câte **6 p** pentru fiecare cerință/reper).

Pentru *redactarea* eseului, vei primi **12 p** (existența părților componente – *introducere, cuprins, încheiere* – **1 p**; *logica înlănțuirii ideilor* – **1 p**; *abilități de analiză și de argumentare* - **3 p**; *utilizarea limbii literare* – **2 p**; *ortografia* – **2 p**; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – **1 p**)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TESTUL 2

- Se punctează orice formulare / modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare

SUBIECTUL I**(50 PUNCTE)****A. (30 de puncte)**

- 1.- indicarea sensului secvenței date (**de exemplu:** Secvența se referă la modul zgomotos în care râdea scriitorul.) – 4 p; *formularea răspunsului în enunț* - 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p. (6 p)
 - 2.- menționarea numelui junimistului care nu aprecia glumele lui Creangă (Numele junimistului este Naum.) – 4 p; *formularea răspunsului în enunț* - 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1p. (6 p)
 - 3.- precizarea atitudinii autorului față de integrarea lui Creangă în rândul junimiștilor (**de exemplu:** încântare, bucurie etc.) -2 p; justificarea răspunsului cu o secvență din text (**de exemplu:** *Ce fericită achiziție pentru Societatea noastră acea figură țărănească și primitivă a lui Creangă!*) - 2 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* - 1 p. (6 p)
 - 4.- explicarea motivului pentru care ministrul Tell nu a vrut să-i acorde o funcție în învățământ lui Creangă (**de exemplu:** faptul că scriitorul fusese răspopit etc.) – 4 p; *explicare nuanțată* – 4 p; încercare de explicare – 2 p; formularea răspunsului în enunț - 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație - 1 p (6 p)
 - 5.- prezentarea unei trăsături a lui Creangă, care se desprinde din textul dat (**de exemplu** – inteligență, simțul umorului etc.); *numirea trăsăturii* – 1 p; *prezentare adecvată și nuanțată* – 3 p; *abordare schematică, ezitantă* – 2 p; *încercare de prezentare* – 1 p. (4 p)
- respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p. (2 p)

B. (20 de puncte)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție (folosire mijloacelor lingvistice de formulare a opiniei, **de exemplu:** *În opinia mea,...; Consider că...; După părerea mea, personalitatea unui individ poate influența raporturile sociale deoarece caracterul și educația se reflectă în modul de a fi și de a relaționa.*) (1 p)
- câte 2 p pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate (Prezența conectorilor de ierarhizare a argumentelor, **de exemplu:** *În primul rând /În al doilea rând sau Pe de o parte/Pe de altă parte*) (2 x 2 p = 4 p)
- câte 2 p pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 p (**de exemplu:** *În primul rând, personalitatea unui om este rezultatul caracterului, al educației și al mediului în care s-a format ceea ce duce la compatibilități sau antipatii în relațiile cu ceilalți. În acest sens, există situații în care o personalitate puternică poate să deschidă oportunități în evoluția socială./În al doilea rând, există indivizi care disimulează și ascund pentru o vreme un caracter urât, o lipsă de valori morale însă, adevărata lor personalitate se relevă în anumite circumstanțe și așază în ordinea firească relațiile în societate*); încercare de dezvoltare, schematism –1 p (2 x 2 p = 4 p)
- raportarea la text în dezvoltarea oricărui argument – 3 p (**de exemplu:** pentru susținerea primului argument *Ion Creangă, judecat după convenții sociale de către ministrul Tell, este refuzat de către acesta. Maiorescu îl ajută să ocupe un post de învățător și îl introduce la Junimea tocmai fiindcă îl cunoaște și îl prețuiește. Așa cum afirmă și Iacob Negruzzi,*

semnatarul fragmentului din scrierea *Amintiri din Junimea*, „Ce fericită achiziție pentru Societatea noastră acea figură țărănească și primitivă a lui Creangă!” raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – **1 p** (de exemplu: pentru susținerea celui de al doilea argument *În societatea contemporană, rețelele de socializare permit oamenilor să își construiască o imagine ideală, atât fizică, dar și morală. Puși însă în situații concrete, indivizii fac dovada adevăratei lor personalități. De exemplu, o persoană ce pare foarte prietenoasă în mediu virtual poate fi incapabilă să susțină o conversație sau să se afilieze unui grup în viața reală.*) **(3 p + 1 p = 4 p)**

- formularea unei concluzii pertinente (de exemplu: *În concluzie, personalitatea unui individ poate influența relațiile sociale întrucât ea reflectă adevărata natură a omului și modul în care el se raportează la lume.*) **(1 p)**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – **2 p**; utilizare parțial adecvată – **1 p** **(2 p)**
- respectarea normelor limbii literare (0–1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**) **(2 p)**
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0–1 greșeli ortografice și de punctuație – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**) **(1 p)**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **(1 p)**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Prezentarea trăsăturilor personajului din textul dat prin evidențierea a două mijloace se caracterizare

- prezentare adecvată și nuanțată a trăsăturilor personajului – **4 p** (de exemplu: *studioasă, independentă, serioasă, liniștită*); prezentare ezitantă, menționarea unei singure trăsături - **2 p**; simpla precizare a trăsăturilor, tendința de generalizare – **1 p**
- precizarea a două mijloace de caracterizare – **2 p** (**1 p + 1 p**), (de exemplu: *caracterizare indirectă, precizarea statutului social - „de când a intrat la Universitate”, comportamentul fetei care se retrage în camera ei „să citească sau să mediteze”, decorul în care este așezat personajul „cu micul birou feminin [...]și turnanta cu cărți ”; caracterizare directă după cum reiese din aprecierea naratorului: „Și încă Liana e fată bună și cuminte”*)
- utilizarea limbii literare – **1 p**; logica înlănțuirii ideilor – **1 p**; ortografia – **1 p** (0-1 greșeli ortografice -**1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**)

De exemplu:

*În fragmentul dat din opera literară **Jar**, scrisă de Liviu Rebreanu, este creionat portretul unui personaj feminin, Liana. Acest portret se conturează prin intermediul celor două modalități de caracterizare, atât directă cât și indirectă.*

Astfel, prin precizarea statutului, „de când a intrat la Universitate”, se dezvăluie, în mod indirect, o trăsătură importantă a personajului, înclinația către studiu. Sugestiv, în acest sens, este comportamentul fetei care se retrage în camera ei „să citească sau să mediteze”, precum și decorul în care este așezat personajul „cu micul birou feminin [...]și turnanta cu cărți ”. De asemenea, un alt aspect moral se evidențiază prin caracterizarea directă, după cum reiese din aprecierea naratorului: „Și încă Liana e fată bună și cuminte”.

Portretul Lianeii se completează prin interogația retorică „Cine să se înțeleagă cu tinerii din vremea de azi?” prin care este sugerată independența fetei.

În concluzie, imaginea creată în textul dat reflectă un personaj dornic de independență, dar studios și liniștit în același timp.

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III**(30 PUNCTE)****Conținut 18 p**

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic studiat (se poate alege *Eu nu strivesc corola de minuni a lumii*) într-un curent literar/cultural, într-o orientare tematică: precizarea perioadei, a curentului literar/cultural sau a unei orientări tematice - **2 p – de exemplu – modernismul interbelic ca perioadă/curent literar și arta poetică modernă, din punct de vedere tematic;**
- numirea a două trăsături ale perioadei, a curentului literar/cultural sau a unei orientări tematice: **(2 x 1 p=2 p)**
- evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea textului – **2 x 1 p = 2 p (6 p)**
De exemplu – o primă trăsătură - *nerespectarea procedeeelor de versificație tradițională prin abordarea versului liber, a rimei albe, a inegalității măsurii și strofelor, prin folosirea ingambamentului – poezia nu este împărțită în strofe, nu are rimă, iar ideea se continuă de la un vers la altul fără a se folosi majuscule la început de rând.*
 o a doua trăsătură – *ambiguitatea sporită a versurilor prin valorificarea cu precădere a metaforei („corola de minuni a lumii” sau „vraja nepătrunsului ascuns) și prin tensiunea creată între fond și formă - conținuturi bogate transmise prin enunțuri uneori eliptice.*
- comentarea a două imagini / idei poetice relevante pentru tema textului studiat:
 - ✓ precizarea temei – **2 p; De exemplu** - *Textul este o artă poetică, deoarece ilustrează convingerile autorului despre arta literară, menirea creației, rolul artistului, acela de a potența misterele universului; este o artă poetică modernă, prin transfigurarea raportului poet-lume și poet-creație, dezvoltarea problematicii cunoașterii, dar și datorită influenței expresioniste (exacerbarea eului creator, tensiunea lirică, sentimentul absolutului).*
 - ✓ comentarea oricăror două imagini / idei poetice relevante pentru tema textului poetic ales – **2 x 2 p = 4 p (comentare clară și nuanțată a unei imagini / idei poetice – 2 p; încercare de comentare – 1 p) (6 p)**
De exemplu - *Metafora revelatorie „Eu nu strivesc de minuni a lumii”, reluată în incipit, fixează ferm, prin marca eului liric (eu), atitudinea poetului față de misterele lumii și sintetizează totodată noțiunea filozofică de cunoaștere luciferică. Plasat în debutul acestei adevărate declarații poetice, pronumele personal „eu” susține influența/ viziunea expresionistă (exacerbarea eului creator, frenezia trăirilor), iar alături de verbul din câmpul semantic al distrugerii, prin negație, potențează taina perfecțiunii universului, redată prin metafora „corola de minuni a lumii”.*
De exemplu - *Un alt element care susține tema poeziei este motivul lunii, cu ajutorul căruia se construiește o imagine artistică vizuală: lumina difuză a lunii dezvăluie vag contururi, potențând sensuri, ceea ce reprezintă și năzuința poetului, spre deosebire de lumina solară ce revelează forme, dar obturează/ ascunde esența.*
- câte 3 puncte pentru analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales **(2 x 3 p = 6 p)**
 - ✓ analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia pentru textul poetic – **3 p;**
 - ✓ analiza fiecărui element ales, cu încercarea de justificare a relevanței acestuia – **2 p;** abordarea schematică, fără justificarea relevanței – **1 p;**
De exemplu - *Compozițional, se identifică trei secvențe, marcate în general prin scrierea cu majusculă a versurilor și înlănțuite ca părți ale unei argumentări: premisa (prima secvență: primele cinci versuri), argumentarea sau demonstrația (secvența mediană) și concluzia*

(secvența finală: ultimele două versuri). Prima secvență exprimă, prin verbe la forma negativă („nu strivesc”, „nu ucid”) asociate metaforei „calea mea” (destinul poetic asumat) refuzul cunoașterii logice, raționale. Metafora „corola de minuni” sugerează ideea de univers armonios a cărui dimensiune esențială este miracolul. Simbolurile enumerate în finalul secvenței întâi surprind temele majore ale creației poetice și se pot constitui în înfățișările concrete ale misterelor, care definesc destinul creatorului: „flori” – frumosul, viața; „ochi” – cunoașterea, spiritualitatea, contemplația poetică; „buze” – iubirea, rostirea (poetică), creația; „morminte”- tema morții.

De exemplu - A doua secvență, cea mai amplă, este construită pe baza unor relații de opoziție: „eu-alții”, „lumina mea – lumina altora”. Sintagmele poetice se asociază cu serii verbale antitetice: „lumina altora” – „sugrumă vraja” și „eu cu lumina mea” – „sporesc”, „îmbogățesc”. Astfel, cunoașterea de tip rațional este percepută ca suprimând farmecul universului înconjurător, în timp ce al doilea termen al opoziției, introdus prin conjuncția adversativă „dar”, care delimitează cele două planuri ale imaginarului poetic/ structura duală a poeziei, definește individualitatea poetică asociată cunoașterii luciferice. Comparația amplă, așezată între liniile de pauză, relevă năzuința creatorului de a accentua misterul, asemenea astrului selenar, prin semnalarea prezenței acestuia, dar nu și prin dezvăluire (oximoronul „întunecata zare”). Emoția ce însoțește actul poetic sau sugestia sacralității sunt redată cu ajutorul unor elemente ale imaginarului poetic blagian precum luna, noaptea, fiorii, misterul etc. („largi fiori de sfânt mister”).

Secvența finală („căci eu iubesc/ și flori, și ochi, și buze, și morminte”) este esențială, întrucât oferă explicația atitudinii asumate: misterul este protejat din iubire, iubirea fiind convertită în instrument al cunoașterii luciferice.

Redactare – 12 p

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere (1 p)
- logica înlănțuirii ideilor (1 p)
- abilități de analiză și de argumentare (3 p)
 - ✓ relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 p
 - ✓ relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 p
 - ✓ schematism – 1 p
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 p; vocabular restrâns, monoton – 1 p) (2 p)
- ortografia (0-1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p) (2 p)
- punctuația (0-1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p) (2 p)
- așezarea în pagină, lizibilitatea (1 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

**Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)**

Model de antrenament**TESTUL 3**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**(50 PUNCTE)****Citește următorul fragment:**

Smuls din veselia vieții de la Potsdam, unde era înconjurat de tovarăși de seama lui și unde dusesese o viață cu totul potrivită cu pornirile sale, Ferdinand se găsi deodată osândit la o viață asemănătoare aproape cu aceea a unui pustnic. Fără prieteni, fără tovarăși, aproape ca un exilat în țară străină, sub călăuzirea unui unchi a cărui primă și ultimă preocupare era politica și care era gata să jertfească pentru rațiunea de stat nu numai dorințele și fericirea lui, dar și ale oricărui membru din familie, ce se afla pe lângă el, tânărul prinț era adevărat foarte singur. Fiind crescut cu multă strășnicie, pentru muncă și pentru supunere, era și ascultător și supus, dar era și el om și mătușa lui, cu toate că nu-i ierta locul ce-l dobândise, privea cu milă singurătatea lui. Înțelegea cât era de stingher și ce dor de-acasă îl cuprindea, într-o viață atât de deosebită de aceea cu care fusese obișnuit, înjugat la o sarcină grea, care nu-l ademenea și a cărei frumusețe și mărire n-o înțelegea încă.

Dar Carmen Sylva era poetă și vedea toate prin prisma închipuirii ei romantice. Avea sufletul fierbinte, plin de avânturi și o fire nestăpânită și era fără îndoială cam nechibzuită; văzând toate lucrurile “en beau”, nu prevedea niciodată răul, și de aceea în tot cursul vieții ei, zbuciumate și tragice, a căzut adeseori pradă celor ce înșelau largă-i încredere, pentru propriul lor folos. Neavând copii, îi plăcea să se înconjure de o droaie de fete tinere care, însuflețite de vorbele-i aprinse, îi stăteau la picioare, slăvind fiecăre cuvânt ce-l rostea. Îi plăcea să-și închipuie că-i asemenea unei castelane de odinioară care, la un ceas anumit din zi, aduna în jurul său pe toate tovarășele ei din palat, pentru a toarce, a coase sau a migăli o broderie. Dar era totodată, sufletul poeziei, muza, inspiratoarea. Pentru dânsa, lumea era o nemărginită scenă, iar ea - personajul în jurul căruia se desfășura toată acțiunea; cu figura ei tragică, însă plină de bunăvoință și de înțelegere față de toate durerile omenești, Carmen Sylva era, fără îndoială, o ființă de neuitat. Părul îi încărunțise de tânără și acum era aproape alb; ochii ei de un albastru adânc aveau o privire pătrunzătoare. Râdea adesea, căci avea dinți de-o minunată frumusețe, dar râsul ei alcătuia un contrast izbitor cu privirea dramatică a ochilor.

Fără să fi fost vreodată socotită drept o frumusețe, avea într-însa un dar nespuse de a fermeca și era cu neputință să nu te simți vrăjit de ea, cel puțin la început. Pentru cei tineri era ca o legendă întrupată pe pământ. Avea o voce nemaipomenit de mlădioasă; când își pune în minte să încante, rareori se întâmpla să dea greș. Nu insufle iubire aprinsă, ci admirație, iar umbra tragică ce plutea asupra-i făcea pe toți să simtă dorința de a-i ușura povara.

Firea omului cuprinde într-însa soarta lui. Firea Carmen Sylvei o împingea spre jertfire de sine și dramă. Vedea tragicul în orice și schimba în dramă și în tragedie până și cele mai simple întâmplări ale vieții zilnice.

Regina Maria, *Povestea vieții mele*, Editura RAO, 2013

Carmen Sylva - Numele literar al Reginei Elisabeta

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *înjugat la o sarcină grea*. (6 p)
2. Menționează faptul care duce la dorința tuturor de a ușura povara reginei, așa cum reiese din textul dat. (6 p)
3. Precizează o trăsătură reginei Carmen Sylva, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. (6 p)
4. Explică motivul pentru care *Ferdinand se găsi deodată osândit la o viață asemănătoare aproape cu aceea a unui pustnic*. (6 p)
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, un aspect ce definește *închipuirea romantică a reginei Elisabeta*,

așa cum rezultă din textul dat.

(6 p)

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă o funcție publică poate împiedica sau nu cultivarea unui talent, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din *Povestea vieții mele*, a Reginei Maria, cât și la experiența personală sau culturală. (20 p)

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; (14p)
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. (6 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice:

[...]Dar cine ești tu oare cu ochii de mă minți,
 Ai căror raze lucii sunt dulci făgăduinți
 De-amor fără de margini, de drage fericiri
 Cari nu sunt în lumea aceasta nicăieri?
 De ce cu arătarea-ți îngreunai al meu gând,
 Cu farmecul în visul vieți-mi străbătând?

De ce? E iarăși umbra iubirii cei de veci
 Ce trece cu întregul ei farmec pe când treci
 Căci e biruitorul amor atât de trist
 Ce-au luminat în umbra durerilor lui Crist
 Oriunde fug a tale priviri tot mă ajung;
 Din cadrul de-ntunec nu pot să te alung.

Mihai Eminescu, *Cine ești?*

Notă - Pentru **conținut**, vei primi **6 p**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 p** (utilizarea limbii literare – 1 p; **logica înlănțuirii ideilor** – 1 p; **ortografia** – 1 p; **punctuația** – 1 p).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui text poetic studiat, aparținând lui Ion Barbu sau Lucian Blaga.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care permit încadrarea textului poetic studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic studiat;
- analiza a două elemente de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales (**de exemplu**: titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motive poetice, figuri semantice, elemente de prozodie etc.)

Notă - Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 p** (câte **6 p** pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 p** (existența părților componente – *introducere, cuprins, încheiere* – 1 p; **logica înlănțuirii ideilor** – 1 p; **abilități de analiză și de argumentare** – 3 p; **utilizarea limbii literare** – 2 p; **ortografia** – 2 p; **punctuația** – 2 p.; **așezarea în pagină, lizibilitatea** – 1 p).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TESTUL 3

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I**(50 PUNCTE)****A. (30 p)**

- 1.- indicarea sensului din text al secvenței date (**de exemplu:** Sensul secvenței este *constrâns, obligat la o responsabilitate dificilă* etc.) – 4 p; formularea răspunsului în enunț – 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p (6 p)
- 2.- menționarea faptului care duce la dorința tuturor de a ușura povara reginei (**de exemplu:** Dorința tuturor de a ușura povara reginei este motivată de *umbra tragică ce plutea asupra-i*) – 4 p; formularea răspunsului în enunț – 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p (6 p)
- 3.- precizarea unei trăsături a reginei Carmen Sylva (**de exemplu:** Regina este caracterizată prin entuziasm, romantism, fire aprigă, autorul surprinzându-i *sufletul fierbinte, plin de avânturi, o fire nestăpânită, cam nechibzuită* etc etc.) – 2 p; justificarea răspunsului cu o secvență semnificativă din text. – 2 p; formularea răspunsului în enunț – 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p (6 p)
- 4.- explicarea motivului pentru care *Ferdinand se găsi deodată osândit la o viață asemănătoare aproape cu aceea a unui pustnic* (**de exemplu:** Aflat în fața îndatoririlor pe care le impune rangul său, regale trebuie să respecte rigorile Curții și i se impune o existență sobră, care îl determină să se simtă condamnat la o viață de pustnic. Schimbarea este bruscă și cu atât mai apăsătoare pentru tânărul împovărat cu o asemenea responsabilitate etc.) – 4 p; explicare nuanțată – 4 p; încercare de explicare – 2 p; formularea răspunsului în enunț – 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie, și punctuație – 1 p (6 p)
- 5.- prezentarea unui aspect ce definește *închipuirea romantică a reginei* (**de exemplu:** Închipuirea romantică a reginei rezidă în capacitatea acesteia de a vedea numai frumosul, incapacitatea de a vedea răul etc.): prezentare adecvată și nuanțată – 4 p; încercare de prezentare – 2 p (4 p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 p; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p (2 p)

B. (20 de p)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție (**de exemplu:** O funcție publică implică responsabilități uneori incompatibile cu anumite pasiuni sau preocupări/ Un talent autentic poate fi cultivat în armonie cu imaginea publică, poate fi pus în slujba acesteia, oferind un model. (1 p)
- câte 2 p pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate (**de exemplu:** Mentalul colectiv plasează unele preocupări artistice în zona frivolității, percependu-le în contradicție cu sobrietatea pe care o implică o responsabilitate publică; talentul reprezintă o definire subiectivă a unei personalități, iar funcția publică reclamă obiectivitate deplină/ Publicul este impresionat de abilitățile particulare ale unei persoane publice, prețuiește dimensiunea omenească a acesteia; caracterul exemplar al unei persoane care ocupă o funcție publică, prin prisma unui talent deosebit, stimulează respectul, admirația opiniei publice): enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 p; încercare de enunțare – 1 p

(2 x 2 p = 4 p)

- câte **2 p** pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argument enunțate (**de exemplu:** Valorificând textul-suport, observăm că talentul o vulnerabilizează pe regină, care avea o fire nestăpânită și era fără îndoială cam nechibzuită; văzând toate lucrurile “en beau”, nu prevedea niciodată răul, și de aceea în tot cursul vieții ei, zbuțumate și tragice, a căzut adeseori pradă celor ce înșelau larga-i încredere, pentru propriul lor folos; făcând recurs la experiența culturală proprie, putem evidenția faptul că marii artiști nu au avut și cariere publice de succes, nu și-au asumat responsabilități publice care să le limiteze personalitatea. / Valorificând textul-suport, observăm că regina, în ciuda dificultăților de a armoniza talentul și responsabilitatea rangului său, era totodată, sufletul poeziei, muza, inspiratoarea, nu insufla iubire aprinsă, ci admirație, și că, totodată, pentru cei tineri era ca o legendă întrupată pe pământ; făcând recurs la experiența culturală proprie, putem evidenția faptul că sportiva Nadia Comăneci, de pildă, multiplă campioană olimpică, este și președinta onorifică a Comitetului Olimpic, transferând din notorietatea pe care i-a adus-o talentul acestui for național): dezvoltare clară, nuanțată – **2 p**; încercare de dezvoltare, schematism – **1 p** (2 x 2 p = 4 p)
- valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument – **3 p**./simpla citare a unor secvențe din text – **1 p**; raportarea la *experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument* – **1 p**. (3 p + 1 p = 4 p)
- formularea unei concluzii pertinente (**de exemplu:** În concluzie, rigorile unei funcții publice rămân incompatibile cu libertatea de care are nevoie talentul./ În concluzie, talentul rămâne un dat al ființei, un dar care, gestionat în armonie cu deplina responsabilitate pe care o reclamă o funcție publică poate defini exemplar individual. (1 p)
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: *utilizare adecvată* – **2 p**.; utilizare parțial adecvată – **1 p**. (2 p)
- respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**) (2 p)
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli ortografice și de punctuație – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**) (1 p)
- așezarea în pagină, lizibilitatea (1 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

- Comentarea textului dat, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice (6 p)
- comentarea adecvată și nuanțată, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice (**de exemplu:** *Textul poetic propus surprinde iubirea dezamăgită, dar copleșitoare, pe care eul liric o mărturisește într-un discurs confesiv, al cărui dramatism este accentuat de frecvența interogațiilor retorice. Iubita, întrupată vag, printr-un gest, printr-o sugestie de mișcare, printr-o privire nu răspunde interogațiilor amare ale îndrăgostitului, prizonier în propria trăire. Viziunea romantică se articulează pe motive specifice (visul, umbra), imaginile vizuale definesc o atmosferă nostalgică, accentuată de opoziția trecut-prezent, iar metafora (Ai căror raze lucii sunt dulci făgăduinți) concentrează sensurile poetice etc.). Așadar, textul poetic eminescian pune în armonie ideea iubirii pierdute cu o formă lirică expresivă și originală.* (6 p)
 - comentarea textului, prin evidențierea ezitantă a relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice (3 p)
 - simpla precizare a ideii poetice/a mijloacelor artistice sau tendință de generalizare (1 p)

- utilizarea limbii literare – 1 p; logica înlănțuirii ideilor – 1 p; ortografia – 1 p (0–1 greșeli ortografice – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p); punctuația – 1 p (0–1 greșeli de punctuație – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p) (4 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Conținut – 18 p

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului liric studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică (**de exemplu:** *Debutând sub auspiciile încă puternice ale geniului eminescian, perioada interbelică va marca maturitatea literaturii noastre, revigorând limbajul metaforic, întărind responsabilitatea actului creator, dar fixând, în același timp, un cadru poetic nou și stimulat, prin ideologiile asumate de revistele vremii. Între acestea, „Sburătorul” va reprezenta tendința de sincronizare a literaturii noastre cu literatura europeană, iar Eugen Lovinescu, teoreticianul modernismului interbelic, va defini noua orientare prin integrarea literaturii în formule estetice valabile, prin primatul esteticului, prin intelectualizarea poeziei, evoluția dinspre epic spre liric, intelectualizarea emoției și adâncirea spiritului ei filozofic. Textul ales aparține acestei perioade, atât prin contextul apariției sale, cât și prin ideile poetice pe care le propune, căci modernismul interbelic generează o poezie de idei, caracterizată printr-un subiectivism puternic, rezultat dintr-o nouă viziune asupra lumii, având drept reper un univers existențial modern, cu influențe expresioniste, printr-o poezie ermetică de o emoție intelectualizată etc.) (6 p)

 - ✓ precizarea perioadei, a curentului cultural/literar, a orientării tematice -2 p
 - ✓ numirea a două trăsături ale perioadei, ale curentului cultural/literar sau ale orientării tematice precizate: 2 x 1 p = 2 p
 - ✓ evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea textului: 2 x 1 p = 2 p*
- comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului liric studiat (**de exemplu:** *Textul „Joc secund” aparține unui modernism ermetic, reflexiv, armonizând sonoritățile poetice cu sensul profund al numerelor, proiectate în metaforă și simbol. Esențializând experiențele lirice ale poetului trecut prin etapa parnasiană, apoi prin cea narativ-lirică a baladescului oriental, poezia concentrează concepția barbiană despre artă, asumând creația ca pe un joc secund și definind-o într-o subtilă artă poetică. Imaginile se dezvăluie dintr-un limbaj încifrat, ce presupune inițiere, concis, dovedind plenar această virtute a spiritului, căci exprimă chintesență de gândire și de emoție. Incipitul pune tema creației în relație cu tema timpului. Poetul scoate frumusețea din temporalitate, răsfrângând-o în spirit. Citită în cheia concepției platoniciene, imaginea poetică a primului catren dezvăluie transformarea realității concrete într-o stare de spirit, poezia transfigurând și eternizând. Cea de-a doua strofă se întemeiază pe imaginea Poetului, cel care “ridică însumarea de harfe”, într-o vocație orfică absolută., Dacă lumea reală se conturează în Zenit, poezia se definește în reflectare, “Nadir latent”, creația fiind ascunsă în cântecul liric, aidoma mării care își plimbă meduzele sub clopotele verzi.* (6 p)
 - ✓ precizarea temei textului liric studiat – 2 p
 - ✓ comentarea oricăror două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului – 2 x 1 p = 2 p; tendința de schematizare – 1 p
- analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și de limbaj semnificative pentru

textul liric studiat (**de exemplu:** *Structurat în formula monologului liric reflexiv, discursul se articulează pe planuri poetice complementare, ce pun poetul în relație cu timpul, cu limbajul și cu receptorul. Neavând un titlu explicit, poezia își asociază anticipativ semnificațiile titlului volumului sau pe cele ale secvenței-incipit, prefigurând ideea creației ca “joc secund, mai pur”, ideea cunoașterii, a autocunoașterii și a lumii purificate prin reflectarea în oglindă. Disponibilitatea ludică a creatorului, libertatea actului creator de a reflecta ideea prin simbolurile mitologice ale apei, ecuația metaforică în care se reordonează realitatea concretă a “cirezilor agreste” devin repere ale abstractizării poetice, căci poezia va exprima, la fel ca geometria, raporturile abstracte ale universului. Limbajul caracterizat de ambiguitate și abstractizare, cu structuri eliptice și inversiuni topice, cu termeni abstracti, neologici, științifici reiterează caracterul modernist al poeziei, iar prozodia simplă accentuează muzicalitatea gravă, cadența discursului.*) **(2 x 3 p = 6 p)**

- ✓ analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia – **3 p**; abordarea schematică, fără justificarea relevanței – **1 p**

Redactare – 12 p

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1 p**
- logica înlănțuirii ideilor **1 p**
- abilități de analiză și de argumentare **3 p**
 - ✓ relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – **3 p**
 - ✓ relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – **2 p**
 - ✓ schematism – **1 p**
- utilizarea limbii literare (*stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată* – **2 p**; *vocabular restrâns, monoton* – **1 p**) **(2 p)**
- ortografia (*0–1 erori* – **2 p**; *2 erori* – **1 p**; *3 sau mai multe erori* – **0 p**) **(2 p)**
- punctuația (*0–1 erori* – **2 p**; *2 erori* – **1 p**; *3 sau mai multe erori* – **0 p**) **(2 p)**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **(1 p)**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

Model de antrenament

TESTUL 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece p din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 PUNCTE)

Citește următorul fragment:

Smuls din veselia vieții de la Potsdam, unde era înconjurat de tovarăși de seama lui și unde dusesse o viață cu totul potrivită cu pornirile sale, Ferdinand se găsi deodată osândit la o viață asemănătoare aproape cu aceea a unui pustnic. Fără prieteni, fără tovarăși, aproape ca un exilat în țară străină, sub călăuzirea unui unchi a cărui primă și ultimă preocupare era politica și care era gata să jertfească pentru rațiunea de stat nu numai dorințele și fericirea lui, dar și ale oricărui membru din familie, ce se afla pe lângă el, tânărul prinț era adevărat foarte singur. Fiind crescut cu multă strășnicie, pentru muncă și pentru supunere, era și ascultător și supus, dar era și el om și mătușa lui, cu toate că nu-i ierta locul ce-l dobândise, privea cu milă singurătatea lui. Înțelegea cât era de stingher și ce dor de-acasă îl cuprindea, într-o viață atât de deosebită de aceea cu care fusese obișnuit, înjugat la o sarcină grea, care nu-l ademenea și a cărei frumusețe și mărire n-o înțelegea încă.

Dar Carmen Sylva era poetă și vedea toate prin prisma închipuirii ei romantice. Avea sufletul fierbinte, plin de avânturi și o fire nestăpânită și era fără îndoială cam nechibzuită; văzând toate lucrurile “en beau”, nu prevedea niciodată răul, și de aceea în tot cursul vieții ei, zbuciumate și tragice, a căzut adeseori pradă celor ce înșelau largă-i încredere, pentru propriul lor folos. Neavând copii, îi plăcea să se înconjure de o droaie de fete tinere care, însuflețite de vorbele-i aprinse, îi stăteau la picioare, slăvind fiecăruia cuvânt ce-l rostea. Îi plăcea să-și închipuie că-i asemenea unei castelane de odinioară care, la un ceas anumit din zi, aduna în jurul său pe toate tovarășele ei din palat, pentru a toarce, a coase sau a migăli o broderie. Dar era totodată, sufletul poeziei, muza, inspiratoarea. Pentru dânsa, lumea era o nemărginită scenă, iar ea - personajul în jurul căruia se desfășura toată acțiunea; cu figura ei tragică, însă plină de bunăvoință și de înțelegere față de toate durerile omenești, Carmen Sylva era, fără îndoială, o ființă de neuitat. Părul îi încărunțise de tânără și acum era aproape alb; ochii ei de un albastru adânc aveau o privire pătrunzătoare. Râdea adesea, căci avea dinți de-o minunată frumusețe, dar râsul ei alcătuia un contrast izbitor cu privirea dramatică a ochilor.

Fără să fi fost vreodată socotită drept o frumusețe, avea într-însa un dar nespuse de a fermeca și era cu neputință să nu te simți vrăjit de ea, cel puțin la început. Pentru cei tineri era ca o legendă întrupată pe pământ. Avea o voce nemaipomenit de mlădioasă; când își pune în minte să încante, rareori se întâmpla să dea greș. Nu insufle iubire aprinsă, ci admirație, iar umbra tragică ce plutea asupra-i făcea pe toți să simtă dorința de a-i ușura povara.

Firea omului cuprinde într-însa soarta lui. Firea Carmen Sylvei o împingea spre jertfire de sine și dramă. Vedea tragicul în orice și schimba în dramă și în tragedie până și cele mai simple întâmplări ale vieții zilnice.

Regina Maria, *Povestea vieții mele*, Editura RAO, 2013

Carmen Sylva - Numele literar al Reginei Elisabeta

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *înjugat la o sarcină grea* (6 p)
2. Menționează faptul care duce la dorința tuturor de a ușura povara reginei, așa cum reiese din textul dat. (6 p)
3. Precizează o trăsătură reginei Carmen Sylva, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. (6 p)
4. Explică motivul pentru care *Ferdinand se găsi deodată osândit la o viață asemănătoare aproape cu aceea a unui pustnic*. (6 p)
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, un aspect ce definește *închipuirea romantică a reginei Elisabeta*,

așa cum rezultă din textul dat.

(6 p)

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă o funcție publică poate împiedica sau nu cultivarea unui talent, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din *Povestea vieții mele*, a Reginei Maria, cât și la experiența personală sau culturală. (20 p)
În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; (14 p)
- ✓ utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. (6 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice:

[...]Dar cine ești tu oare cu ochii de mă minți,
Ai căror raze lucii sunt dulci făgăduinți
De-amor fără de margini, de drage fericiri
Cari nu sunt în lumea aceasta nicăieri?
De ce cu arătarea-ți îngreunai al meu gând,
Cu farmecul în visul vieți-mi străbătând?

De ce? E iarăși umbra iubirii cei de veci

Ce trece cu întregul ei farmec pe când treci
Căci e biruitorul amor atât de trist
Ce-au luminat în umbra durerilor lui Crist
Oriunde fug a tale priviri tot mă ajung;
Din cadrul de-ntunec nu pot să te alung.

Mihai Eminescu, *Cine ești?*

Notă - Pentru **conținut**, vei primi **6 p**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 p** (*utilizarea limbii literare – 1 p; logica înlănțuirii ideilor – 1 p; ortografia – 1 p; punctuația – 1 p*).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui text poetic studiat, aparținând lui Ion Barbu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care permit încadrarea textului poetic studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic studiat;
- analiza a două elemente de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales (**de exemplu**: titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motive poetice, figuri semantice, elemente de prozodie etc.).

Notă - Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 p** (câte **6 p** pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 p** (existența părților componente – *introducere, cuprins, încheiere* – **1 p**; *logica înlănțuirii ideilor* – **1 p**; *abilități de analiză și de argumentare* – **3 p**; *utilizarea limbii literare* – **2 p**; *ortografia* – **2 p**; *punctuația* – **2 p**; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – **1 p**).

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TESTUL 3

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I**(50 PUNCTE)****A. (30 de p)**

- 1.-indicarea sensului din text al secvenței date (**de exemplu:** Sensul secvenței este *constrâns, obligat la o responsabilitate dificilă* etc.) – **4 p**; formularea răspunsului în enunț – **1p**; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – **1p** (6 p)
- 2.-menționarea faptului care duce la dorința tuturor de a ușura povara reginei (**de exemplu:** Dorința tuturor de a ușura povara reginei este motivată de *umbra tragică ce plutea asupra-i*) – **4 p**; formularea răspunsului în enunț – **1p**; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație - **1p** (6 p)
- 3.-precizarea unei trăsături a reginei Carmen Sylva (**de exemplu:** Regina este caracterizată prin entuziasm, romantism, fire aprigă, autorul surprinzându-i *sufletul fierbinte, plin de avânturi, o fire nestăpânită, cam nechibzuită* etc etc.) – **2 p**; justificarea răspunsului cu o secvență semnificativă din text. – **2 p**; formularea răspunsului în enunț – **1p**; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – **1p** (6 p)
- 4.-explicarea motivului pentru care *Ferdinand se găsi deodată osândit la o viață asemănătoare aproape cu aceea a unui pustnic* (**de exemplu:** Aflat în fața îndatoririlor pe care le impune rangul său, regale trebuie să respecte rigorile Curții și i se impune o existență sobră, care îl determină să se simtă condamnat la o viață de pustnic. Schimbarea este bruscă și cu atât mai apăsătoare pentru tânărul împovărat cu o asemenea responsabilitate etc.) – **4 p**; *explicare nuanțată* – **4 p**; *încercare de explicare* – **2 p**; formularea răspunsului în enunț – **1p**; corectitudinea exprimării, ortografie, și punctuație – **1p** (6 p)
- 5.- prezentarea unui aspect ce definește *închipuirea romantică a reginei* (**de exemplu:** Închipuirea romantică a reginei rezidă în capacitatea acesteia de a vedea numai frumosul, incapacitatea de a vedea răul etc.): prezentare adecvată și nuanțată – **4 p**; *încercare de prezentare* – **2 p** (4 p)
 - ✓ respectarea precizării privind numărul de cuvinte – **1p**; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – **1p** (2 p)

B. (20 de p)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție (**de exemplu:** O funcție publică implică responsabilități uneori incompatibile cu anumite pasiuni sau preocupări/ Un talent autentic poate fi cultivat în armonie cu imaginea publică, poate fi pus în slujba acesteia, oferind un model. (1 p)
- câte **2 p** pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate (**de exemplu:** Mentalul colectiv plasează unele preocupări artistice în zona frivolității, percependu-le în contradicție cu sobrietatea pe care o implică o responsabilitate publică; talentul reprezintă o definire subiectivă a unei personalități, iar funcția publică reclamă obiectivitate deplină/ Publicul este impresionat de abilitățile particulare ale unei persoane publice, prețuiește dimensiunea omenească a acesteia; caracterul exemplar al unei persoane care ocupă o funcție publică, prin prisma unui talent deosebit, stimulează respectul, admirația opiniei publice): enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – **2 p.**; încercare de enunțare – **1 p** (2 x 2 p = 4 p)

- câte **2 p** pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate (**de exemplu:** Valorificând textul-suport, observăm că talentul o vulnerabilizează pe regină, care avea o fire nestăpânită și era fără îndoială cam nechibzuită; văzând toate lucrurile “en beau”, nu prevedea niciodată răul, și de aceea în tot cursul vieții ei, zbuciumate și tragice, a căzut adeseori pradă celor ce înșelau larga-i încredere, pentru propriul lor folos; făcând recurs la experiența culturală proprie, putem evidenția faptul că marii artiști nu au avut și cariere publice de succes, nu și-au asumat responsabilități publice care să le limiteze personalitatea. / Valorificând textul-suport, observăm că regina, în ciuda dificultăților de a armoniza talentul și responsabilitatea rangului său, era totodată, sufletul poeziei, muza, inspiratoarea, nu insufla iubire aprinsă, ci admirație, și că, totodată, pentru cei tineri era ca o legendă întrupată pe pământ; făcând recurs la experiența culturală proprie, putem evidenția faptul că sportiva Nadia Comăneci, de pildă, multiplă campioană olimpică, este și președinta onorifică a Comitetului Olimpic, transferând din notorietatea pe care i-a adus-o talentul acestui for național): dezvoltare clară, nuanțată – **2 p**; încercare de dezvoltare, schematism – **1 p**. (2 x 2 p = 4 p)
- valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument – 3 p./simpla citare a unor secvențe din text – **1 p**; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – **1 p** (3 p + 1p = 4 p)
- formularea unei concluzii pertinente (**de exemplu:** În concluzie, rigorile unei funcții publice rămân incompatibile cu libertatea de care are nevoie talentul./ În concluzie, talentul rămâne un dat al ființei, un dar care, gestionat în armonie cu deplina responsabilitate pe care o reclamă o funcție publică poate defini exemplar individul. (1 p)
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – **2 p**; utilizare parțial adecvată – **1 p** (2 p)
- respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – **1 p**.; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**) (2 p)
- respectarea normelor de ortografie și depuație (0 – 1 greșeli ortografice și depuație – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**.) (1 p)
- așezarea în pagină, lizibilitatea (1 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Comentarea textului dat, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice (6 p)

- comentarea adecvată și nuanțată, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice (**de exemplu:** Textul poetic propus surprinde iubirea dezamăgită, dar copleșitoare, pe care eul liric o mărturisește într-un discurs confesiv, al cărui dramatism este accentuat de frecvența interogațiilor retorice. Iubita, întrupată vag, printr-un gest, printr-o sugestie de mișcare, printr-o privire nu răspunde interogațiilor amare ale îndrăgostitului, prizonier în propria trăire. Viziunea romantică se articulează pe motive specifice (visul, umbra), imaginile vizuale definesc o atmosferă nostalgică, accentuată de opoziția trecut-prezent, iar metafora (Ai căror raze lucii sunt dulci făgăduinți) concentrează sensurile poetice etc.). Așadar, textul poetic eminescian pune în armonie ideea iubirii pierdute cu o formă lirică expresivă și originală. (6 p)

✓ comentarea textului, prin evidențierea ezitantă a relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice (3 p)

- ✓ simpla precizare a ideii poetice/a mijloacelor artistice sau tendință de generalizare (1 p)
- utilizarea limbii literare – 1 p; logica înlănțuirii ideilor – 1 p; ortografia – 1 p (0–1 greșeli ortografice – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p); punctuația – 1 p (0–1 greșeli de punctuație – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p) (4 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Conținut – 18 p

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului liric studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică (**de exemplu:** *Debutând sub auspiciile încă puternice ale geniului eminescian, perioada interbelică va marca maturitatea literaturii noastre, revigorând limbajul metaforic, întărind responsabilitatea actului creator, dar fixând, în același timp, un cadru poetic nou și stimulat, prin ideologiile asumate de revistele vremii. Între acestea, „Sburătorul” va reprezenta tendința de sincronizare a literaturii noastre cu literatura europeană, iar Eugen Lovinescu, teoreticianul modernismului interbelic, va defini noua orientare prin integrarea literaturii în formule estetice valabile, prin primatul esteticului, prin intelectualizarea poeziei, evoluția dinspre epic spre liric, intelectualizarea emoției și adâncirea spiritului ei filozofic. Textul ales aparține acestei perioade, atât prin contextul apariției sale, cât și prin ideile poetice pe care le propune, căci modernismul interbelic generează o poezie de idei, caracterizată printr-un subiectivism puternic, rezultat dintr-o nouă viziune asupra lumii, având drept reper un univers existențial modern, cu influențe expresioniste, printr-o poezie ermetică de o emoție intelectualizată etc.) (6 p)

 - ✓ precizarea perioadei, a curentului cultural/literar, a orientării tematice - 2 p
 - ✓ numirea a două trăsături ale perioadei, ale curentului cultural/literar sau ale orientării tematice precizate: 2 x 1 p = 2 p
 - ✓ evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea textului: 2 x 1 p = 2 p*
- comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului liric studiat (**de exemplu:** *Textul „Joc secund” aparține unui modernism ermetic, reflexiv, armonizând sonoritățile poetice cu sensul profund al numerelor, proiectate în metaforă și simbol. Esențializând experiențele lirice ale poetului trecut prin etapa parnasiană, apoi prin cea narativ-lirică a baladescului oriental, poezia concentrează concepția barbiană despre artă, asumând creația ca pe un joc secund și definind-o într-o subtilă artă poetică. Imaginile se dezvăluie dintr-un limbaj încifrat, ce presupune inițiere, concis, dovedind plinar această virtute a spiritului, căci exprimă chintesență de gândire și de emoție. Incipitul pune tema creației în relație cu tema timpului. Poetul scoate frumusețea din temporalitate, răsfrângând-o în spirit. Citită în cheia concepției platoniciene, imaginea poetică a primului catren dezvăluie transformarea realității concrete într-o stare de spirit, poezia transfigurând și eternizând. Cea de-a doua strofă se întemeiază pe imaginea Poetului, cel care “ridică însumarea de harfe”, într-o vocație orfică absolută., Dacă lumea reală se conturează în Zenit, poezia se definește în reflectare, “Nadir latent”, creația fiind ascunsă în cântecul liric, aidoma mării care își plimbă meduzele sub clopotele verzi.* (6 p)
 - ✓ precizarea temei textului liric studiat – 2 p
 - ✓ comentarea oricăror două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului – 2 x 1 p = 2 p; tendința de schematizare – 1p

- analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și de limbaj semnificative pentru textul liric studiat **(de exemplu: Structurat în formula monologului liric reflexiv, discursul se articulează pe planuri poetice complementare, ce pun poetul în relație cu timpul, cu limbajul și cu receptorul. Neavând un titlu explicit, poezia își asociază anticipativ semnificațiile titlului volumului sau pe cele ale secvenței-incipit, prefigurând ideea creației ca “joc secund, mai pur”, ideea cunoașterii, a autocunoașterii și a lumii purificate prin reflectarea în oglindă. Disponibilitatea ludică a creatorului, libertatea actului creator de a reflecta ideea prin simbolurile mitologice ale apei, ecuația metaforică în care se reordonează realitatea concretă a “cirezilor agreste” devin repere ale abstractizării poetice, căci poezia va exprima, la fel ca geometria, raporturile abstracte ale universului. Limbajul caracterizat de ambiguitate și abstractizare, cu structuri eliptice și inversiuni topice, cu termeni abstracti, neologici, științifici reiterează caracterul modernist al poeziei, iar prozodia simplă accentuează muzicalitatea gravă, cadența discursului. (2 x 3 p = 6 p)**
- ✓ analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia – **3 p**; abordarea schematică, fără justificarea relevanței – **1p**

Redactare – 12 p

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1p**
- logica înlănțuirii ideilor **1p**
- abilități de analiză și de argumentare **3 p**
 - ✓ relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – **3 p**
 - ✓ relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – **2 p**
 - ✓ schematism – **1p**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, *sintaxă adecvată* – **2 p**; *vocabular restrâns, monoton* – **1 p**) **(2 p)**
- ortografia (*0–1 erori* – **2 p**; *2 erori* – **1 p**; *3 sau mai multe erori* – **0 p**) **(2 p)**
- punctuația (*0–1 erori* – **2 p**; *2 erori* – **1 p**; *3 sau mai multe erori* – **0 p**) **(2 p)**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **(1 p)**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Model de antrenament

TESTUL 4

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 PUNCTE)

Citește următorul fragment:

Pe Calistrat Hogaș l-am avut profesor de română și de latină la Liceul internat din Iași – „dascăl”, cum îi plăcea lui să zică.

Era îndrăgostit de breasla dascălească. Își iubea elevii – „școlarii” – liceelor din Piatra, Roman, Tecuci, Alexandria și Iași, pe unde a peregrinat în agitata lui viață de profesor. Chiar culegerea impresiilor sale de călătorie – *Pe drumuri de munte* – poartă următoarea dedicație: *Închin această scriere tuturor foștilor mei elevi în semn de dragoste și aducere-aminte.*

L-am cunoscut ca un om plin de sănătate și de veselie, tăiat în proporții ciclopice, cu o față [...] încadrată într-o barbă gălbuie, rară și găurită de doi ochi mici, verzui, pătrunzători, care râdeau parcă neconținut, singuri, fără participarea feței, cu o pălărie cât o roată de trăsură – așa cum îl zugrăvește G. Ibrăileanu în *Adela*. Era foarte voinic. Chiar și iarna purta pe stradă numai o redingotă de postav neagră, fără palton. Pe timp de ploaie își arunca pe umeri o imensă pelerină cât o velință, de care nu se despărțea în excursiile lui prin munți.

După munca din timpul anului, după hărțuieli la multe școli (era profesor la Liceul de fete „Humpel” și la Liceul militar), corectând sute de teze și extemporale – Calistrat Hogaș (moș Calistru, cum îi ziceau colegii de profesorat) pornea în timpul vacanței în munți, încălțat cu opinci legate cu noițe peste niște ciorapi lungi de lână roșie, cu ranița în spinare, [...] fără să se despartă de pelerina lui de proporții homerice. Parcă nu mai era dascălul care venea pe culoarele lungi ale Liceului internat cu catalogul subsuoară, ducând între două degete gâtul nedespărțitei sticlute cu cerneală roșie cu care corecta în clasă extemporalele. Citea foarte atent lucrările elevilor și numai din când în când arunca câte o privire mânioasă spre autorul vreunei năzbâtii peste ochelarii săi scoborâți aproape de vârful nasului cărn. [...]

În excursii, Hogaș pleca fie însoțit de un tovarăș de drum, pe care îl acoperea cu o avalanșă de glume și de imprecășii, fie singur, călare pe Pisicuța – o iapă iute și sprintenă.

Cu câteva luni înainte să moară, Caragiale, trecând prin Iași, a ținut să-l cunoască pe Hogaș, pe care îl admira pentru minunatele lui impresii de călătorie. [...]

Alături de Odobescu, Vlahuță și Sadoveanu, Calistrat Hogaș a cântat, în minunate însemnări de călătorie, frumusețile pitorești ale țării noastre, străbătând cu piciorul o bună parte din munții Moldovei. A locuit mulți ani la Iași, într-o casă cu grădină, pe o uliță din spatele Liceului internat.

Mihail Sevastos, *Calistrat Hogaș*, (în volumul *Amintiri de la „Viața Românească”*, 1956)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *a cântat (...)* frumusețile pitorești ale țării noastre. (6 p)
2. Menționează un element de vestimentație de care Calistrat Hogaș nu se despărțea în excursiile sale, așa cum reiese din textul dat. (6 p)
3. Precizează atitudinea pe care o adopta profesorul Hogaș atunci când corecta lucrările elevilor săi, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. (6 p)
4. Explică motivul pentru care Caragiale a ținut să-l cunoască pe Calistrat Hogaș. (6 p)
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură de caracter care îl definește pe Calistrat Hogaș, așa cum rezultă din textul dat. (6 p)

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă presiunile din sfera profesională influențează sau nu personalitatea umană, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din textul *Calistrat Hogaș* de Mihail Sevastos, cât și la experiența personală sau culturală.

(20 p)

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; (14 p)
- ✓ utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. (6 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Comentează textul de mai jos, în minimum 50 de cuvinte, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

Pe coaste ierburi spânzură nebune,
Vâlvoi de flori, salcâmi ies la uluci,
Duc tei adânci miresme în zăbune
Și-i verde viersul mierlelor prin nuci.

S-amestecă în clocot firi și lume,
Foi bat în vânt, aripi așteaptă-n ou,
Șal nou de ape-i lacul fără spume,
Răsfrângerea de sălcii un ecou...

E primăvară până-n slăvi... Și grele
De seva cerului țâșniră-n nori,
Azurul înfrunzește rândunele
Și zările dau muguri de cocori.

Vasile Voiculescu, *Toiul primăverii*

Notă - Pentru **conținut**, vei primi **6 p**, iar pentru redactare, vei primi **4 p** (utilizarea limbii literare – 1 p; logica înlănțuirii ideilor – 1 p; ortografia – 1 p; punctuația – 1 p).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui roman al experienței studiat.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea romanului studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două secvențe relevante pentru tema romanului studiat;
- analiza a două componente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru romanul studiat (**de exemplu**: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțele comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă - Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 p** (câte **6 p** pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 p** (existența părților componente – *introducere, cuprins, încheiere* – 1 p; logica înlănțuirii ideilor – 1 p; *abilități de analiză și de argumentare* – 3 p; *utilizarea limbii literare* – 2 p; *ortografia* – 2 p; *punctuația* – 2 p; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 p).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TESTUL 4

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(50 PUNCTE)

A. (30 p)

1.- indicarea sensului din text al secvenței date (**de exemplu:** Secvența citată sugerează talentul scriitorului în reprezentarea farmecului specific reliefului României, aspirația de a pune în valoare, în texte inspirate, trăsăturile impresionante ale naturii patriei.etc.) – 4 p; *formularea răspunsului în enunț* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (6 p)

2.- menționarea unui element de vestimentație de care Calistrat Hogaș nu se despărțea în excursiile sale – o pelerină de dimensiuni impresionante - 4 p; *formularea răspunsului în enunț* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (6 p)

3. - precizarea atitudinii pe care o adopta profesorul Hogaș atunci când corecta lucrările elevilor săi, justificată cu o secvență din text (**de exemplu:** Profesorul făcea o lectură riguroasă a textelor elevilor, privindu-i cu un aer critic pe cei care au greșit; Hogaș era un profesor care își făcea datoria cu responsabilitate, sancționa prestațiile incorecte ale elevilor, fixând cu severitate pe aceia care se abăteau de la normele redactării de text etc.: *Citea foarte atent lucrările elevilor și numai din când în când arunca câte o privire mânioasă spre autorul vreunei năzbâtii peste ochelarii săi scoborâți aproape de vârful nasului cărn....*) 4 p; *formularea răspunsului în enunț*–1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* - 1 p (6 p)

4.- explicarea motivului pentru care Caragiale a ținut să-l cunoască pe Calistrat Hogaș (**de exemplu:** Admirația lui Caragiale pentru scrierile inspirate semnate de Calistrat Hogaș constituie motivul pentru care cel dintâi a ținut neapărat să-l cunoască pe autorul însemnărilor de călătorie etc.) – 4 p; *explicare nuanțată* – 4 p; *încercare de explicare* – 2 p; *formularea răspunsului în enunț*– 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (6 p)

5.- prezentarea unei trăsături de caracter care îl definește pe Calistrat Hogaș (**de exemplu:** Personalitatea lui Calistrat Hogaș se impune prin vitalitatea debordantă, în relațiile cu cei din jur este energic, vesel, are o atitudine tonică, deși existența sa profesională este destul de agitată și solicitantă. Atunci când timpul îi permite, pornește în lungi călătorii prin munți, astfel că reușește să parcurgă cu piciorul mare parte din zonele montane moldave etc.): *prezentare adecvată și nuanțată* – 4 p; *încercare de prezentare* – 2 p; 4 p – *respectarea precizării privind numărul de cuvinte* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (2 p)

B. (20 p)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție (1 p)

De exemplu:

Profesiunea constituie una dintre componentele existenței care exercită un impact puternic asupra vieții cotidiene. În opinia mea, presiunile din sfera profesională influențează personalitatea umană în proporții variabile, în funcție de profilul moral al fiecăruia.

– câte 2 p pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 p; *încercare de enunțare* – 1 p (2 x 2 p = 4 p)

De exemplu:

Un prim argument în sprijinul acestei păreri este faptul că există persoane care își modifică maniera de a gândi și a se comporta ca efect al solicitărilor și exigențelor de la locul de muncă. [...]

Un alt argument care susține opinia formulată este reprezentat de o realitate socială constând în existența unor oameni care nu pot fi influențați de profesiune, rămânând neschimbați, deși respectă normele profesionale. [...]

- câte **2 p** pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – **2 p.**; încercare de dezvoltare, schematism – **1 p** (2 x 2 p = 4 p)
- valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument – **3 p**/simpla citare a unor secvențe din text – **1 p**; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – **1 p**

(3 p + 1 p = 4 p)

De exemplu:

În fragmentul citat, profesorul Calistrat Hogaș manifestă, în mediul educațional, o atitudine autoritară, rigoare, seriozitate și exigență, trăsături care nu îl definesc în timpul expedițiilor sale montane. [...]

Pe de altă parte, ca reflectare a vieții în texte cu valoare estetică, literatura oferă exemple în care dominantele caracterologice se păstrează indiferent de specificul profesiei. [...]

– formularea unei concluzii pertinente

(1 p)

De exemplu:

Așadar, exigențele și normele din spațiul profesional modelează adesea caracterul uman, multe persoane intrând total în rolul social al propriei meserii, astfel că identitatea, temperamentul, comportamentul poartă amprenta activității lor de la serviciu.

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – **2 p**; utilizare parțial adecvată – **1 p**. (2 p)
- respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**). (2 p)
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli ortografice și de punctuație – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**) **1 p** – așezarea în pagină, lizibilitatea (1 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II**(10 PUNCTE)**

Comentarea textului dat, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice (6 p)

- comentarea adecvată și nuanțată, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice – **6 p****De exemplu:**

Versurile citate exprimă plastic vitalitatea clocotitoare a naturii renăscute în plină primăvară. Discursul liric traduce expresiv dezlănțuirea vegetală manifestată, deopotrivă, în ramurile înmiresmate ale pomilor și în florile răspândite pretutindeni. Ideea renașterii simbolizată prin imaginea oului ca sursă a vieții intră în corespondență cu elanul ascendent al păsărilor.

În exprimarea ideii poetice, poetul valorifică valențele estetice ale limbajului figurat. Condensarea eliptică a metaforelor din structura „Azurul înfrunzește rândunele/ Și zările dau muguri de cocori” notează poetic asemănarea de formă și mișcare a păsărilor cu elementele florale. Scriitorul manifestă preferință pentru personificarea prin intermediul căreia proiectează propriile emoții asupra cadrului conturat: „salcâmi ies la uluci, /Duc tei adânci miresme în zăbune”.

- comentarea textului, prin evidențierea ezitantă a relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice – **3 p**
- simpla precizare a ideii poetice/a mijloacelor artistice sau tendință de generalizare – **1 p**
- utilizarea limbii literare – **1 p**; logica înlănțuirii ideilor – **1 p**; ortografia – **1 p** (0–1 greșeli ortografice – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**); punctuația – **1 p** (0–1 greșeli de punctuație – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**) (4 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III**(30 PUNCTE)****Conținut – 18 p**

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea romanului studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/ literar sau într-o orientare tematică (6 p)
- ✓ precizarea perioadei, curentului cultural/literar, orientării tematice – 2 p

De exemplu:

Romanul experienței, ca ilustrare a viziunii estetice a perioadei interbelice, valorifică trăirea intensă a personajelor și se fundamentează pe crearea impresiei de autenticitate, obținută prin inserția unor elemente biografice (cum sunt jurnalul, paginile din presa vremii), sau prin imitarea lor. Dintre prozatorii care au optat pentru această formulă a romanului, Camil Petrescu și Mircea Eliade s-au impus în istoria literaturii române, proiectând în spațiul ficțional experiențe ale ființei umane aflate în fața unor evenimente istorice și personale de un puternic impact. Prin apariția în 1930 a textului „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”, romanul interbelic propune o dublă perspectivă asupra experienței – cea estetică, promovând proza subiectivă, narațiunea cu ecouri proustiene și cea a războiului, știut fiind că scriitorul Camil Petrescu a retopit în substanța creației sale propriul jurnal de front.

- ✓ numirea a două trăsături ale perioadei, curentului cultural/literar sau ale orientării tematice precizate – 2 x 1 p = 2 p

Perioada interbelică se caracterizează prin sincronizarea romanului românesc cu cel european, pe fondul unei vii polemici în ceea ce privește formula epică pe care ar trebui să o adopte literatura momentului. Camil Petrescu își manifesta, în presa culturală a vremii, aspirația de a înnoi romanul românesc: „Literatura presupune, firește, probleme de conștiință. Trebuie să ai deci ca mediu o societate în care problemele de conștiință sunt posibile.”

- ✓ evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea textului – 2 x 1 p = 2 p
- comentarea a două secvențe relevante pentru tema romanului studiat (6 p)
- ✓ precizarea temei – 2 p;

De exemplu:

Două sunt coordonatele tematice ale romanului, așa cum însuși titlul o subliniază: iubirea și războiul, ambele tinzând către ceea ce ar putea constitui supratema textului, cunoașterea.

- ✓ comentarea oricăror două secvențe relevante pentru tema romanului ales – 2 x 2 p = 4 p

De exemplu:

Cunoașterea prin iubire este, de fapt, o formă de autocunoaștere, de autovalorizare și de aceea protagonistul suferă cu atât mai mult când se dovedește înșelat. Gheorghidiu sintetizează convingerile sale, căpătate prin dureroasă experiență, încă din discuția de la popotă, continuată afară, cu Orișan: „O iubire mare e mai curând un proces de autosugestie... Trebuie timp și trebuie complicitate pentru formarea ei. (...) Orice iubire e ca un monoideism, voluntar la început, patologic la urmă.” Acest ultim termen, amintind de sfera patologicului, explică o sumă de atitudini ale protagonistului, suferința lui peste limita suportabilului: zvârcolirea dureroasă de la Odobești, crunta durere din noaptea absenței Elei, chinul îndurat în perioada despărțirii.

O secvență semnificativă pentru tema textului este aceea în care criza cuplului se acutizează cu prilejul unei călătorii la Odobești, de sărbătoarea Sfinților Constantin și Elena (capitolul „E tot filozofie...”). În timpul acestei excursii, Ela manifestă interes pentru G., simțindu-se chiar atrasă de el. Odată născută suspiciunea, Gheorghidiu urmărește comportamentul femeii, cu intenția de a ajunge la certitudine, și face din ea un obiect de studiu, alimentându-și, astfel, gelozia. Gesturile intime pe care Ela le schițează față de G. capătă în viziunea lui Gheorghidiu proporțiile unei trădări.

Războiul este drama umanității reflectată în plan personal, în deruta individului, amenințat de spectrul morții iminente. Un enunț poate schimba nenumărate destine, ca în capitolul „Ultima noapte de dragoste”, când, în pofida convingerii generale că s-a hotărât pacea, Dimiu, înaintat acum în grad, maior, anunță „Cu mai multă spaimă decât solemnitate: - Domnilor, e război!” Pentru destinul individual războiul este un eveniment illogic, care îl marchează definitiv: „Câtă vreme conduceam eu lumea, o conduceam în mod logic. Acum eram la deriva unor puteri

superioare mie și nici o întâmplare nu mă mai putea mira.” Acest eveniment trist este înregistrat uneori ironic, alteori cu un umor dureros, ca în prezentarea „gropilor de lup” de pe valea Prahovei, pe care zece porci țigănești le-ar fi putut râma într-o jumătate de zi.

Relevantă pentru ilustrarea temei războiului este secvența din capitolul „Ne-a acoperit pământul lui Dumnezeu” care evidențiază tragismul confruntării cu moartea: „Și acum începe una din zilele cele mai grozave din viața mea, dacă nu cea mai groaznică. Durabilă halucinație de foc și de trăsnete”, mărturisește eroul. Imaginea groazei atinge pul cel mai înalt în momentul în care, înghesuiți sub un mal, soldații își văd sfârșitul aproape. În aceste clipe, unul dintre ei exclamă cu glas de bocet, „ca o litanie, ca un blestem apocaliptic”: „Ne-a acoperit pământul lui Dumnezeu...” (comentarea secvenței – 2 p; tendința de rezumare – 1 p)

- câte 3 p pentru analiza oricăror două componente de structură, de compoziție și de limbaj semnificative pentru romanul studiat (2 x 3 p = 6 p)
 - ✓ analiza fiecărei componente, justificând relevanța acesteia pentru romanul ales – 3 p

De exemplu:

Datorită identității narator- personaj discursul narativ redă experiențe interioare în care accentul cade pe evenimentele reflectate în conștiință. Ștefan Gheorghidiu notează împrejurările în care, student fiind, se îndrăgostește de o colegă admirată de toată lumea datorită frumuseții ei, pentru ca, după căsătorie să sufere cumplit din pricina bănuielilor că este înșelat. Când războiul ia locul iubirii, naratorul evocă frica, deruta, frigul, mizeria îndurate pe front. Perspectiva narativă se individualizează prin faptul că cititorul are acces la informațiile despre evenimente și participării la ele doar prin intermediul naratorului- personaj; de aceea cititorul nu poate spune decât prin raportare la propriile valori morale dacă Ela este sau nu vinovată, dacă Ștefan este patologic gelos, sau doar sensibil și orgolios. În text toate argumentele sunt de partea personajului narator, perspectiva asupra faptelor este subiectivă.

- ✓ analiza fiecărei componente, fără justificarea relevanței acesteia – 2 p
- ✓ abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 p

Redactare – 12 p

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere (1 p)
- logica înlănțuirii ideilor (1 p)
- abilități de analiză și de argumentare (3 p)
 - ✓ relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 p
 - ✓ relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 p
 - ✓ schematism – 1 p
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 p; vocabular restrâns, monoton – 1 p) (2 p)
- ortografia (0–1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p) (2 p)
- punctuația (0–1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p) (2 p)
- așezarea în pagină, lizibilitatea (1 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

Model de antrenament

TESTUL 4

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece p din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 PUNCTE)

Citește următorul fragment:

Pe Calistrat Hogaș l-am avut profesor de română și de latină la Liceul internat din Iași – „dascăl”, cum îi plăcea lui să zică.

Era îndrăgostit de breasla dascălească. Își iubea elevii – „școlarii” – liceelor din Piatra, Roman, Tecuci, Alexandria și Iași, pe unde a peregrinat în agitata lui viață de profesor. Chiar culegerea impresiilor sale de călătorie – *Pe drumuri de munte* – poartă următoarea dedicație: *Închin această scriere tuturor foștilor mei elevi în semn de dragoste și aducere-aminte.*

L-am cunoscut ca un om plin de sănătate și de veselie, tăiat în proporții ciclopice, cu o față [...] încadrată într-o barbă gălbuie, rară și găurită de doi ochi mici, verzui, pătrunzători, care râdeau parcă neconștient, singuri, fără participarea feței, cu o pălărie cât o roată de trăsură – așa cum îl zugrăvește G. Ibrăileanu în *Adela*. Era foarte voinic. Chiar și iarna purta pe stradă numai o redingotă de postav neagră, fără palton. Pe timp de ploaie își arunca pe umeri o imensă pelerină cât o velință, de care nu se despărțea în excursiile lui prin munți.

După munca din timpul anului, după hărțuieli la multe școli (era profesor la Liceul de fete „Humpel” și la Liceul militar), corectând sute de teze și extemporale – Calistrat Hogaș (moș Calistru, cum îi ziceau colegii de profesorat) pornea în timpul vacanței în munți, încălțat cu opinci legate cu nojițe peste niște ciorapi lungi de lână roșie, cu ranița în spinare, [...] fără să se despartă de pelerina lui de proporții homerice. Parcă nu mai era dascălul care venea pe culoarele lungi ale Liceului internat cu catalogul subsuoară, ducând între două degete gâtul nedespărțitei sticlute cu cerneală roșie cu care corecta în clasă extemporalele. Citea foarte atent lucrările elevilor și numai din când în când arunca câte o privire mânioasă spre autorul vreunei năzbâtii peste ochelarii săi scoborâți aproape de vârful nasului cărn. [...]

În excursii, Hogaș pleca fie însoțit de un tovarăș de drum, pe care îl acoperea cu o avalanșă de glume și de imprecășii, fie singur, călare pe Pisicuța – o iapă iute și sprintenă.

Cu câteva luni înainte să moară, Caragiale, trecând prin Iași, a ținut să-l cunoască pe Hogaș, pe care îl admira pentru minunatele lui impresii de călătorie. [...]

Alături de Odobescu, Vlahuță și Sadoveanu, Calistrat Hogaș a cântat, în minunate însemnări de călătorie, frumusețile pitorești ale țării noastre, străbătând cu piciorul o bună parte din munții Moldovei. A locuit mulți ani la Iași, într-o casă cu grădină, pe o uliță din spatele Liceului internat. Mihail Sevastos, *Calistrat Hogaș*, (în volumul *Amintiri de la „Viața Românească”*, 1956)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *a cântat (...)* frumusețile pitorești ale țării noastre. (6 p)
2. Menționează un element de vestimentație de care Calistrat Hogaș nu se despărțea în excursiile sale, așa cum reiese din textul dat. (6 p)
3. Precizează atitudinea pe care o adopta profesorul Hogaș atunci când corecta lucrările elevilor săi, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. (6 p)
4. Explică motivul pentru care Caragiale a ținut să-l cunoască pe Calistrat Hogaș. (6 p)
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură de caracter care îl definește pe Calistrat Hogaș, așa cum rezultă din textul dat. (6 p)

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă presiunile de natură profesională influențează sau nu personalitatea umană, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din textul *Calistrat Hogaș* de Mihail Sevastos, cât și la experiența personală sau culturală. (20 p)

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea

corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente;

(14 p)

- ✓ utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea.

(6 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Comentează textul de mai jos, în minimum 50 de cuvinte, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

Pe coaste ierburi spânzură nebune,
Vâlvoi de flori, salcâmi ies la uluci,
Duc tei adânci miresme în zăbune
Și-i verde viersul mierlelor prin nuci.

S-amestecă în clocot firi și lume,
Foi bat în vânt, aripi așteaptă-n ou,
Șal nou de ape-i lacul fără spume,
Răsfrângerea de sălcii un ecou...

E primăvară până-n slăvi... Și grele
De seva cerului țâșniră-n nori,
Azurul înfrunzește rândunele
Și zările dau muguri de cocori.

Vasile Voiculescu, *Toiul primăverii*

Notă - Pentru **conținut**, vei primi **6 p**, iar pentru *redactare*, vei primi **4 p** (*utilizarea limbii literare – 1 p; logica înlănțuirii ideilor – 1 p; ortografia – 1 p; punctuația – 1 p*).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți relația dintre două personaje într-un roman al experienței studiat.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, moral, psihologic etc. al celor două personaje;
- evidențierea evoluției relației dintre cele două personaje, prin referire la două episoade/secvențerelevante;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru evoluția relației dintre personaje (**de exemplu**: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțele comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.)

Notă - Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 p** (câte **6 p** pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 p** (existența părților componente – *introducere, cuprins, încheiere – 1 p; logica înlănțuirii ideilor – 1 p; abilități de analiză și de argumentare – 3 p; utilizarea limbii literare – 2 p; ortografia – 2 p; punctuația – 2 p; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 p*).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TESTUL 4

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I**(50 PUNCTE)****A. (30 p)**

- 1.-indicarea sensului din text al secvenței date (**de exemplu:** Secvența citată sugerează talentul scriitorului în reprezentarea farmecului specific reliefului României, aspirația de a pune în valoare, în texte inspirate, trăsăturile impresionante ale naturii patriei.etc.) – **4 p**; *formularea răspunsului în enunț* – **1 p**; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – **1 p** **(6 p)**
- 2.- menționarea unui element de vestimentație de care Calistrat Hogaș nu se despărțea în excursiile sale – o pelerină de dimensiuni impresionante - **4 p**; *formularea răspunsului în enunț* – **1 p**; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – **1 p** **(6 p)**
3. - precizarea atitudinii pe care o adopta profesorul Hogaș atunci când corecta lucrările elevilor săi, justificată cu o secvență din text (**de exemplu:** Profesorul făcea o lectură riguroasă a textelor elevilor, privindu-i cu un aer critic pe cei care au greșit; Hogaș era un profesor care își făcea datoria cu responsabilitate, sancționa prestațiile incorecte ale elevilor, fixând cu severitate pe aceia care se abăteau de la normele redactării de text etc.: *Citea foarte atent lucrările elevilor și numai din când în când arunca câte o privire mânioasă spre autorul vreunei năzbâtii peste ochelarii săi scoborâți aproape de vârful nasului cărn....*) **4 p**; *formularea răspunsului în enunț* – **1 p**; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – **1 p** **(6 p)**
- 4.- explicarea motivului pentru care Caragiale a ținut să-l cunoască pe Calistrat Hogaș (**de exemplu:** Admirația lui Caragiale pentru scrierile inspirate semnate de Calistrat Hogaș constituie motivul pentru care cel dintâi a ținut neapărat să-l cunoască pe autorul însemnărilor de călătorie etc.) – **4 p**; *explicare nuanțată* – **4 p**; *încercare de explicare* – **2 p**; *formularea răspunsului în enunț* – **1 p**; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – **1 p** **(6 p)**
- 5.–prezentarea unei trăsături de caracter care îl definește pe Calistrat Hogaș (**de exemplu:** Personalitatea lui Calistrat Hogaș se impune prin vitalitatea debordantă, în relațiile cu cei din jur este energic, vesel, are o atitudine tonică, deși existența sa profesională este destul de agitată și solicitantă. Atunci când timpul îi permite, pornește în lungi călătorii prin munți, astfel că reușește să parcurgă cu piciorul mare parte din zonele montane moldave etc.): *prezentare adecvată și nuanțată* – **4 p**; *încercare de prezentare* – **2 p**; **4 p** – *respectarea precizării privind numărul de cuvinte* – **1 p**; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – **1 p** **(2 p)**

B. (20 p)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție – **1 p**

De exemplu:

Profesiunea constituie una dintre componentele existenței care exercită un impact puternic asupra vieții cotidiene. În opinia mea, presiunile din sfera profesională influențează personalitatea umană în proporții variabile, în funcție de profilul moral al fiecăruia.

- câte **2 p** pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: *enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată* – **2 p**; *încercare de enunțare* – **1 p**. **(2 x 2 p = 4 p)**

De exemplu:

Un prim argument în sprijinul acestei păreri este faptul că există persoane care își modifică maniera de a gândi și a se comporta ca efect al solicitărilor și exigențelor de la locul de muncă.

[...]

Un alt argument care susține opinia formulată este reprezentat de o realitate socială constând în existența unor oameni care nu pot fi influențați de profesiune, rămânând neschimbați, deși respectă normele profesionale. [...]

- câte **2 p** pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – **2 p**; încercare de dezvoltare, schematism – **1 p** (2 x 2 p = 4 p)
- valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument – **3 p**/simpla citare a unor secvențe din text – **1 p**; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – **1 p** (3 p + 1 p = 4 p)

De exemplu:

În fragmentul citat, profesorul Calistrat Hogaș manifestă, în mediul educațional, o atitudine autoritară, rigoare, seriozitate și exigență, trăsături care nu îl definesc în timpul expedițiilor sale montane. [...]

Pe de altă parte, ca reflectare a vieții în texte cu valoare estetică, literatura oferă exemple în care dominantele caracterologice se păstrează indiferent de specificul profesiei. [...]

- formularea unei concluzii pertinente (1 p)

De exemplu:

Așadar, exigențele și normele din spațiul profesional modelează adesea caracterul uman, multe persoane intrând total în rolul social al propriei meserii, astfel că identitatea, temperamentul, comportamentul poartă amprenta activității lor de la serviciu.

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – **2 p**; utilizare parțial adecvată – **1 p** (2 p)
- respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**) (2 p)
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli ortografice și de punctuație – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**) și **1 p** – așezarea în pagină, lizibilitatea (1 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Comentarea textului dat, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice (6 p)

- comentarea adecvată și nuanțată, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice – **6 p**

De exemplu:

Versurile citate exprimă plastic vitalitatea clocotitoare a naturii renăscute în plină primăvară. Discursul liric traduce expresiv dezlănțuirea vegetală manifestată, deopotrivă, în ramurile înmiresmate ale pomilor și în florile răspândite pretutindeni. Ideea renașterii simbolizată prin imaginea oului ca sursă a vieții intră în corespondență cu elanul ascendent al păsărilor.

În exprimarea ideii poetice, poetul valorifică valențele estetice ale limbajului figurat. Condensarea eliptică a metaforelor din structura „Azurul înfrunzește rândunele/ Și zările dau muguri de cocori” notează poetic asemănarea de formă și mișcare a păsărilor cu elementele florale. Scriitorul manifestă preferință pentru personificarea prin intermediul căreia proiectează propriile emoții asupra cadrului conturat: „salcâmi ies la uluci, /Duc tei adânci miresme în zăbune”.

- comentarea textului, prin evidențierea ezitantă a relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice – **3 p**
- simpla precizare a ideii poetice/a mijloacelor artistice sau tendință de generalizare – **1 p**
- utilizarea limbii literare – **1 p**; logica înlănțuirii ideilor – **1 p**; ortografia – **1 p** (0–1 greșeli ortografice – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**); punctuația – **1 p** (0–1 greșeli de punctuație – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**) (4 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III**(30 PUNCTE)****Conținut – 18 p**

- prezentarea statutului social, moral, psihologic etc. al fiecăruia dintre cele două personaje: prezentare clară, nuanțată–**3 p**; *schematism în prezentarea statutului personajului* –**1 p** (**2 x 3 p=6 p**)

De exemplu:

Apariția, în 1930, a romanului „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”, a reprezentat un eveniment literar în epocă. Camil Petrescu își manifesta, în presa culturală a vremii, aspirația de a înnoi romanul românesc, ilustrând principiile pentru care militase: „Literatura presupune, firește, probleme de conștiință. (...)Eroul de roman presupune un zbucium interior, lealitate, convingere profundă, un simț al răspunderii dincolo de contingențe.” Una dintre temele romanului său este iubirea, iar relația dintre Ștefan Gheorghidiu și soția sa, Ela, constituie o axă fundamentală în arhitectura epică.

Personajul principal din romanul „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” se înscrie în seria eroilor însetați de absolut, profil interior conturat de Camil Petrescu pe parcursul întregii sale opere. S-a spus despre personajele acestui scriitor că sunt „măști ale autorului” (Irina Petraș, „Proza lui Camil Petrescu”), funcția lor fundamentală fiind autocunoașterea, semn al superiorității. Intelectual fin, de formație filosofică, Ștefan Gheorghidiu judecă lumea cu ochiul sever al celui care nu concepe individul decât în orizontul conștiinței: „În afară de conștiință, totul e bestialitate”. Statutul social al personajului cunoaște o evoluție, de la condiția modestă a studentului sărac, la pătrunderea în lumea mondenă, a proprietăților și excursiilor de plăcere.

Din perspectivă morală, Ștefan Gheorghidiu este omul intransigent, intolerant cu mediocritatea, loial, extrem de exigent în ceea ce privește etica iubirii. Caracterul său demn îl determină să pară uneori lipsit de delicatețe, întrucât are obișnuința de a spune fără rezerve adevărul. Statutul psihologic al protagonistului este marcat de sensibilitatea excesivă care generează explorări profunde ale sinelui, judecăți severe ale lumii în care trăiește. Fire destul de suspicioasă, Ștefan are o viziune misogină asupra mediului său social.

Privită, în spațiul critic, ca „un loc, peisaj al pasiunii naratorului” (Irina Petraș), Ela este personajul feminin care, din perspectivă socială, evoluează la fel de spectaculos ca și soțul ei. Practic, destinul ficțional o situează în circumstanțe surprinzătoare, moștenirea primită de Ștefan o propulsează pe scara socială, evenimentul având un impact puternic asupra caracterului ei. Moral, femeia rămâne enigmatică, există o anume ambiguitate în comportamentul ei, adesea marcat de frivolitate. Psihologia Elei stă sub semnul superficialității, al incapacității de a pătrunde sensul unei relații fundamentate pe trăire autentică – atribute evidențiate din pul de vedere al personajului masculin.

- evidențierea evoluției relației dintre cele două personaje, prin referire la două episoade/secvențe relevante: prezentarea evoluției relației dintre personaje – **2 p**; *ilustrarea evoluției relației dintre personaje, prin oricare două episoade/secvențe relevante* – **2 x 2 p = 4 p** (**6 p**)

De exemplu:

Romanul „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” este, în raport cu evoluția personajelor Ștefan Gheorghidiu și Ela, povestea unui eșec în dragoste greu de anticipat. Iubirea se aprinde lent, intensitatea atașamentului crește pe măsură ce sufletele tind să devină pereche, până la momentul moștenirii. Ulterior însă, odată cu intrarea în lumea mondenă, imaginea Elei din „Diagonalele unui testament”, „cu ochii mari, albaștri, vii ca niște întrebări de cleștar, cu neastâmpărul trupului tânăr”... se alterează. Schimbarea ireversibilă se produce în final, când privirea severă a soțului care nu se mai regăsește în spațiul conjugal pulverizează ultimele rămășițe ale unui sentiment care s-a numit cândva iubire: „Și cum se cunoaște că a îmbătrânit. Nu simte că, așa, destul de trupeșă cum a devenit, nu mai prind anumite grații.” Procesul definitiv al separării pare să nu mai lezeze sufletul lui Ștefan care a epuizat rezervele de sentiment în relație cu fosta sa soție.

O reevaluare pe care o simte dureros în ochii Elei îi prilejuiește personajului narator

realizarea unui autoportret fizic: „Știam că la Universitate trec printre studenții bine. Eram înalt și elegant (...)”. Modificările treptate pe care le înregistrează în atitudinea soției generează un lung șir de suferințe.

O secvență semnificativă pentru evoluția relațiilor dintre cei doi, pentru sensibilitatea protagonistului și caracterul său analitic este aceea în care criza cuplului se acutizează cu prilejul unei călătorii la Odobești, de sărbătoarea Sfinților Constantin și Elena (capitolul „E tot filozofie...”). În timpul acestei excursii, Ela manifestă interes pentru G., simțindu-se atrasă de el. O dată născută suspiciunea, Gheorghidiu urmărește comportamentul femeii, cu intenția de a ajunge la certitudine, și face din ea un obiect de studiu, alimentându-și, astfel, gelozia. Gesturile intime pe care Ela le schițează față de G. capătă în viziunea lui Gheorghidiu proporțiile unei trădări.

În ultimele pagini ale romanului, în secvența revederii la întoarcerea acasă a lui Ștefan, semnele degradării relației sunt evidente. Bărbatul este dezgustat de risipa gesturilor afectuoase ale soției, privește cu dispreț superior reacției ei la vestea unei separări.

- câte 3 p pentru analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și de limbaj semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje (2 x 3 p = 6 p)

De exemplu:

Datorită identității narator-personaj, discursul narativ redă experiențe interioare în care accentul cade pe evenimentele reflectate în conștiință. Ștefan Gheorghidiu notează împrejurările în care, student fiind, se îndrăgostește de o colegă admirată de toată lumea datorită frumuseții ei, pentru ca, după căsătorie să sufere cumplit din pricina bănuielilor că este înșelat. Perspectiva narativă se individualizează prin faptul că cititorul are acces la informațiile despre evenimente și participanții la ele doar prin intermediul naratorului-personaj; de aceea cititorul nu poate spune decât prin raportare la propriile valori morale dacă Ela este sau nu vinovată, dacă Ștefan este patologic gelos, sau doar sensibil și orgolios. În text toate argumentele sunt de partea personajului narator, perspectiva asupra faptelor este subiectivă.

- analiza fiecărei componente alese, justificând relevanța acesteia pentru evoluția relației dintre personaje – 3 p; abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 p

Redactare – 12 p

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere (1 p)
- logica înlănțuirii ideilor (1 p)
- abilități de analiză și de argumentare (3 p)
 - ✓ relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 p.
 - ✓ relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 p.
 - ✓ schematism – 1 p.
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 p; vocabular restrâns, monotone – 1 p) (2 p)
- ortografia (0–1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p) (2 p)
- punctuația (0–1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p) (2 p)
- așezarea în pagină, lizibilitatea (1 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Model de antrenament

TESTUL 5

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece p din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 PUNCTE)

Citește, cu atenție, următorul fragment:

„Eminescu era om de o vigoare trupească extraordinară, fiu adevărat al tatălui său, care era munte de om, și ca fire, grădină de frumusețe, și ar fi putut să ajungă cu puteri întregi la adânci bătrânețe dac-ar fi avut oarecare purtare de grijă pentru sine însuși și-ar fi fost încă [de] copil îndrumat a-și stăpâni pornirile spre exces.

El era însă lipsit cu desăvârșire de ceea ce în viața de toate zilele se numește egoism, nu trăia prin sine și pentru sine, ci pentru lumea în care-și petrecea viața și pentru ea. Trebuințele, suferințele și durerile, întocmai ca și mulțumirile lui individuale, erau pentru dânsul lucruri nebagate-n seamă. Ceea ce-l atingea pe el erau trebuințele, suferințele, durerile și totdeauna rarele bucurii ale altora.

El niciodată nu s-a plâns de neajunsurile propriiei sale vieți și niciodată nu a dat pe față bucuria izvorâtă din propriile sale mulțumiri. Flămând, zdrențuit, lipsit de adăpost și răbdând în ger, el era același om senin și veșnic voios, pe care-l ating numai mizeriile mai mici ale altora. Întreaga lui purtare de grijă era deci numai pentru alții, care, după părerea lui, nu puteau să găsească în sine înșiși mângâierea pe care o găsea el pierzându-se în privirea lumii ce-l înconjura. „Nenorocirea cea mare a vieții e – zicea el – să fii mărginit să nu vezi cu ochii tăi, să știi puține, să înțelegi rău, să judeci strâmb, să umbli orbecăind prin o lume pentru tine pustie și să fii nevoit a căuta afară din tine compensațiuni pentru munca grea a viețuirii.“

Lui nu-i trebuiau nici bogății, nici pozițiune, nici trecere-n societate, căci se simțea fericit și fără de ele, și din acest simțământ de fericire individuală pornea mila lui către cei mulți și nemărginitul lui dispreț față de cei ce-și petrec viața-n flecării ori sporesc durerile omenești. În întreaga lui scrisă nu este o singură notă de ură, și noi, care-l știm în toate amănuntele vieții lui, am rămas adeseori uimiți de firea lui îngăduitoare față cu cei ce se făceau vrednici de a fi urâți. [...]

„Ceea ce li se poate ierta altora – zicea el adeseori – nu pot să-mi permit eu.“

Eminescu nu era însă în stare să mintă, să treacă cu vederea reaua credință a altora, să tacă și, atunci când era dator, să vorbească, să măgulească ori chiar să lingusească pe cineva, și-n gândul lui cea mai învederată* dovadă de iubire și de stimă era să-i spui omului și-n bine, și-n rău adevărul verde-n față.”

Ioan Slavici – *Eminescu – Omul*, în vol. *Mărturii despre Eminescu. Povestea unei vieți spusă de contemporani*

*învederată - evidentă

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *munte de om*. (6 p)
2. Menționează una din condițiile care ar fi putut duce la o prelungire a vieții poetului. (6 p)
3. Precizează o modalitate prin care Eminescu se raporta la lumea din jurul său, justificându-ți răspunsul cu o secvență relevantă din text. (6 p)
4. Explică înțelesul afirmației din penultimul paragraf, prin raportare la firea poetului. (6 p)
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură de caracter a poetului Mihai Eminescu, așa cum se desprinde din textul dat. (6 p)

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă exprimarea unor adevăruri dureroase este preferabilă unei sincerități parțiale în relațiile de prietenie, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât și la experiența personală sau culturală. (20 p)

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; (14 p)
- ✓ utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea (6 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, rolul notațiilor autorului din fragmentul de mai jos.

ACTUL I

SCENA 1

Dacia: Spirache, tu bei cafea? (*fără să aștepte răspunsul*): Să nu-ți faci rău la inimă...

Spirache (*în jurnal*): Dacă faceți, beau.

Miza: Beau și eu una, mamă!

Dacia (*Chiriachiței*): Mamă, mai bei și dumneata una? Ai băut cinci azi!...

Chiriachița: Cum să nu beau? Mai e vorbă? Beau și cinsprezece că sunt supărată.

Dacia: Gena, fă atunci una pentru mama și cealaltă pentru ei. (*arată pe Miza și Traian*)

Gena: A zis tata că vrea să bea și dumnealui.

Chiriachița: Dumnealui să rabde... Cine vrea să bea cafea să cumpere. Asta e din Litra cumpărată alaltăieri, din pensia mea.

Spirache (*strâns în el și în jurnal*): Nu e nimic, mamă soacră, eu nu țin să beau cafea...Bea-o dumneata pe toată...

Chiriachița (*care nu așteaptă decât momentul să se certe cu ginerele*): Da ce, sunt spartă, să beau o găleată de cafea. Te rog, să nu mă iei pe mine peste picior, că pe urmă știi... (*privindu-l să-l despice*) sunt cam nărăvașă...

Tudor Mușatescu, *Titanic Vals*

Notă - Pentru **conținut** vei primi **6 p**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 p** (*utilizarea limbii literare - 1 p, logica înlănțuirii ideilor - 1 p, ortografie - 1 p, punctuație - 1 p*).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj* dintr-un basm studiat.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;
- analiza a două componente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru construcția personajului ales (**de exemplu**: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, incipit, final, tehnici narrative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă - Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 p** (câte **6 p** pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 p** (existența părților componente – *introducere, cuprins, încheiere* – **1 p**; *logica înlănțuirii ideilor* – **1 p**; *abilități de analiză și de argumentare* – **3 p**; *utilizarea limbii literare* – **2 p**; *ortografia* – **2 p**; *punctuația* – **2 p**; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – **1 p**).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TESTUL 5

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(50 PUNCTE)

A. (30 p)

- 1.- *indicarea sensului din text* al secvenței date (**de exemplu:** Secvența citată sugerează forța fizică a tatălui scriitorului, statura impunătoare a acestuia etc.) – 4 p; *formularea răspunsului în enunț* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (6 p)
- 2.- *precizarea unei condiții care ar fi contribuit la prelungirea vieții poetului* – 4 p (**de exemplu:** o mai mare atenție acordată îngrijirii propriei persoane etc.); *formularea răspunsului în enunț* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (6 p)
- 3.- *precizarea unei modalități prin care Eminescu se raporta la lumea din jurul său, justificată cu o secvență din text* - 4 p (**de exemplu:** atenția acordată mai mult suferințelor altora decât propriilor neajunsuri, o secvență ilustrativă fiind *Întreaga lui purtare de grijă era deci numai pentru alții, care, după părerea lui, nu puteau să găsească în sine înșiși mângâierea pe care o găsea el pierzându-se în privirea lumii ce-l înconjură.*); *formularea răspunsului în enunț* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (6 p)
- 4.- *explicarea înțelesului afirmației din penultimul paragraf, prin raportare la firea poetului* (**de exemplu:** Afirmația dată se referă la maniera exigentă, severă, prin care Mihai Eminescu își analiza propriile greșeli. Aspecte pe care le tolera altora erau intolerabile în ceea ce privește propriul comportament, observându-se firea perfecționistă a poetului etc.) – 4 p; *explicare nuanțată* – 4 p; *încercare de explicare* – 2 p; *formularea răspunsului în enunț* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (6 p)
- 5.- *prezentarea unei trăsături de caracter a poetului Mihai Eminescu* (**de exemplu:** Altruismul manifestat prin interesul față de suferințele celorlalți în detrimentul propriilor neajunsuri; onestitatea dusă chiar la extrem prin preferința pentru adevăruri dureroase în defavoarea unor adevăruri parțiale, mai convenabile etc.): *prezentare adecvată și nuanțată* – 4 p; *încercare de prezentare* – 2 p (4 p)
- ✓ *respectarea precizării privind numărul de cuvinte* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (2 p)

B. (20 p)

- *formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție* – 1 p
De exemplu – *În opinia mea,/Din pul meu de vedere,/Consider că a exprima anumite adevăruri dureroase este uneori preferabil, dar există cazuri în care este mai bine a opta pentru o sinceritate parțială*
- câte 2 p pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: *enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată* – 2 p; *încercare de enunțare* – 1 p (2 x 2 p = 4 p)
De exemplu – *primul argument - Pe de o parte, într-o relație de prietenie, sinceritatea este cea mai bună cale deoarece presupune o abordare directă, fără ocolișuri. Chiar dacă anumite aspecte exprimate fățiș ar putea cauza pe moment o stare de neliniște celui alt, pe termen lung ar întări prietenia și ar contribui la dezvoltarea celui de lângă tine.*
Al doilea argument - Pe de altă parte, dacă acel adevăr nu este unul esențial, atunci este de preferat o sinceritate parțială care să mențină liniștea și trăinicia unei relații de amicitie. De altfel, uneori, ceea ce ni se pare drept adevăr poate fi doar o opinie subiectivă și nu ar trebui prin aceasta să cauzăm o suferință inutilă prietenului.
- câte 2 p pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate (Prezența conectorilor de ierarhizare a argumentelor, **de exemplu:** *În primul rând /În al doilea*

rând sau *Pe de o parte/Pe de altă parte*): dezvoltare clară, nuanțată – 2 p; încercare de dezvoltare, schematism – 1 p. (2 x 2 p = 4 p)

Pentru primul argument - *Un exemplu sugestiv poate fi observat în textul dat, scris de Ioan Slavici, prin modul în care Mihai Eminescu abordează aceste adevăruri, alegând mereu calea directă, considerată chiar o mare dovadă de apreciere și afecțiune față de celălalt – „și-n gândul lui cea mai învederată* dovadă de iubire și de stimă era să-i spuie omului și-n bine, și-n rău adevărul verde-n față.”*

Pentru al doilea argument - **De exemplu**, unei prietene apropiate îi face mare plăcere să își aleagă hainele în culori țipătoare care îi creează un aspect neserios, dezorganizat, însă, având în vedere că acest adevăr nu este unul fundamental, am preferat să nu-i comunic acest lucru.

▪ valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument – 3 p/simpla citare a unor secvențe din text – 1 p; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1 p.

(3 p + 1 p = 4 p)

▪ formularea unei concluzii pertinente – 1 p; utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – 2 p; utilizare parțial adecvată – 1 p.

De exemplu – În concluzie, a spune adevărul integral sau a aborda o sinceritate parțială ține foarte mult de situație și de importanța aspectelor comunicate. Uneori, este esențial să se transmită anumite adevăruri, alteori, este bine să punem în balanță ceea ce spunem cu modul în care ar putea afecta pe celălalt.

(2 p)

▪ respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p) (2 p)

▪ respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli ortografice și de punctuație – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p) 1 p – așezarea în pagină, lizibilitatea (1 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II

(10 PUNCTE)

Prezentarea rolului notațiilor autorului din fragmentul dat

(6 p)

▪ prezentare adecvată și nuanțată, prin evidențierea rolului notațiilor autorului (caracterizare a personajelor, precizarea unor detalii scenografice, precizări de mimică, tonalitate etc.)

(6 p)

De exemplu – notațiile autorului presupun înregistrarea mișcării scenice, a elementelor de decor, a tonalității sau mimicii personajelor. Acestea au rolul de a contribui la transpunerea pe scenă a viziunii autorului prin stabilirea unor precizări care vin în ajutorul regizorului și al actorilor. În fragmentul dat, se observă notații care se referă la gesturi – „arată pe Miza și Traian” - sau priviri – „privindu-l să-l despice” pentru a crea atmosfera din familia surprinsă aici. De asemenea, indicații scenice precum „strâns în el și în jurnal” sau „care nu așteaptă decât momentul să se certe cu ginerele” evidențiază și anumite trăsături, contribuind la caracterizarea personajelor.

▪ prezentare ezitantă a rolului notațiilor autorului – 3 p

▪ simpla precizare a rolului notațiilor autorului sau tendință de generalizare – 1 p

▪ utilizarea limbii literare – 1 p; logica înlănțuirii ideilor – 1 p; ortografia – 1 p (0–1 greșeli ortografice – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p); punctuația – 1 p (0–1 greșeli de punctuație – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0 p) (4 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Conținut – 18 p

▪ prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales

(6 p)

✓ prezentare adecvată și nuanțată – 6 p

✓ prezentare ezitantă – 3 p

✓ prezentare schematică sau superficială – 1 p

De exemplu – Harap-Alb - *personaj principal și eponim, fiu de crai, încadrabil în tipologia mezinului superior celorlalți frați*

- evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate (6 p)
 - ✓ menționarea oricărei trăsături a personajului ales – 2 p
 - ✓ ilustrarea trăsăturii menționate prin două episoade/secvențe comentate – 2 p + 2 p
 - ✓ simpla numire a unor episoade/secvențe sau tendința de rezumare – 1 p + 1 p

De exemplu - *Crăișorului nu-i sunt menționate de către povestitor trăsături fizice, pentru că în popor, de regulă, un om bun și viteaz este considerat și frumos. Pentru Sfânta Duminică este la un moment dat „mai fricos ca o femeie”, Împăratul Verde vede în el o „slugă vrednică și credincioasă”, iar Spânul îl numește „slugă netrebnică, slugă vicleană”, exprimându-și astfel ura și teama de a nu fi dat în vileag.*

O secvență reprezentativă – *coborârea în fântână și schimbarea statutului social – pe de o parte, se evidențiază naivitatea personajului, „boboc de felul său în treburi de-aiestea”, încrezându-se în totalitate în spusele Spânului și neobservând capcana. Pe de altă parte, secvența sugerează caracterul cinstit și demn de încredere al tânărului deoarece flăcăul jură pe paloș că nu va dezvălui inversarea rolurilor și își ține apoi cuvântul, indiferent cât de greu i-ar fi. Totodată, secvența este sugestivă pentru preluarea unei noi identități – cea de Harap-Alb, sluga Spânului – care va contribui radical la maturizarea eroului.*

O a doua scenă ilustrativă – *protejarea furnicilor de pe pod – se evidențiază bunătatea personajului. Acesta a devenit mult mai tolerant cu viețuitoarele din jurul său, față de începutul basmului, când mezinul necopt al Craiului dădea dovadă de o anumită superficialitate și impulsivitate (prin alungarea Sf. Duminici, prin lovirea calului). Fragmentul sacrificiului de sine (alege să treacă prin vârtoarea râului în loc să deranjeze procesiunea insectelor de pe pod) este reprezentativ și pentru un principiu fundamental al basmelor și anume că binele este răsplătit cu bine – Harap-Alb primește o aripă de la Crăiasa furnicilor și va beneficia la rândul lui de ajutorul lor, când va fi cazul.*

- analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru construcția personajului ales (2 x 3 p = 6 p)

- ✓ analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia pentru construcția personajului – 3 p; abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 p

De exemplu – *prezentarea temei basmului care presupune confruntarea dintre bine și rău, cu triumful binelui, temă specifică acestei specii epice. Harap-Alb este, prin prisma acestei teme, în categoria personajelor pozitive care înfruntă răul manifestat prin viclenia Spânului. Finalul care aduce învierea protagonistului și nunta acestuia se încadrează în liniile generale ale basmului, sugerându-se recăpătarea armoniei inițiale și victoria forțelor binelui*

De exemplu – *un alt element de construcție al basmelor îl reprezintă motivele specifice – situații narrative repetitive care evidențiază anumite aspecte ale acestei lumi fabuloase. În ceea ce privește protagonistul, acesta își depășește frații mai mari, ilustrând motivul superiorității mezinului prin faptul că reușește unde ceilalți eșuează (în primul rând la proba tatălui). De asemenea, evoluția tânărului este strict legată de motivul drumului cu obstacole (al călătoriei) care echivalează cu o inițiere, o maturizare.*

Redactare – 12 p

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere (1 p)
- logica înlănțuirii ideilor (1 p)
- abilități de analiză și de argumentare (relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de *judcăți de valoare relevante* – 3 p; relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de *judcăți parțial relevante* – 2 p; schematism – 1 p) (3 p)
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, *sintaxă adecvată* – 2 p; *vocabular restrâns, monoton* – 1 p) (2 p)
- ortografia (0–1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p) (2 p)
- punctuația (0–1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p) (2 p)
- așezarea în pagină, lizibilitatea (1 p)

Filierea teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

Model de antrenament

TESTUL 5

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece p din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 PUNCTE)

Citește, cu atenție, următorul fragment:

„Eminescu era om de o vigoare trupească extraordinară, fiu adevărat al tatălui său, care era munte de om, și ca fire, grădină de frumusețe, și ar fi putut să ajungă cu puteri întregi la adânci bătrânețe dac-ar fi avut oarecare purtare de grijă pentru sine însuși și-ar fi fost încă [de] copil îndrumat a-și stăpâni pornirile spre exces.

El era însă lipsit cu desăvârșire de ceea ce în viața de toate zilele se numește egoism, nu trăia prin sine și pentru sine, ci pentru lumea în care-și petrecea viața și pentru ea. Trebuințele, suferințele și durerile, întocmai ca și mulțumirile lui individuale, erau pentru dânsul lucruri nebăgate-n seamă. Ceea ce-l atingea pe el erau trebuințele, suferințele, durerile și totdeauna rarele bucurii ale altora.

El niciodată nu s-a plâns de neajunsurile propriiei sale vieți și niciodată nu a dat pe față bucuria izvorâtă din propriile sale mulțumiri. Flămând, zdrențuit, lipsit de adăpost și răbdând în ger, el era același om senin și veșnic voios, pe care-l ating numai mizeriile mai mici ale altora. Întreaga lui purtare de grijă era deci numai pentru alții, care, după părerea lui, nu puteau să găsească în sine înșiși mângâierea pe care o găsea el pierzându-se în privirea lumii ce-l înconjura. „Nenorocirea cea mare a vieții e – zicea el – să fii mărginit să nu vezi cu ochii tăi, să știi puține, să înțelegi rău, să judeci strâmb, să umbli orbecăind prin o lume pentru tine pustie și să fii nevoit a căuta afară din tine compensațiuni pentru munca grea a viețuirii.“

Lui nu-i trebuiau nici bogății, nici pozițiune, nici trecere-n societate, căci se simțea fericit și fără de ele, și din acest simțământ de fericire individuală pornea mila lui către cei mulți și nemărginitul lui dispreț față de cei ce-și petrec viața-n flecării ori sporesc durerile omenești. În întreaga lui scrisă nu este o singură notă de ură, și noi, care-l știm în toate amănuntele vieții lui, am rămas adeseori uimiți de firea lui îngăduitoare față cu cei ce se făceau vrednici de a fi urâți. [...]

„Ceea ce li se poate ierta altora – zicea el adeseori – nu pot să-mi permit eu.“

Eminescu nu era însă în stare să mintă, să treacă cu vederea reaua credință a altora, să tacă și, atunci când era dator, să vorbească, să măgulească ori chiar să lingusească pe cineva, și-n gândul lui cea mai învederată* dovadă de iubire și de stimă era să-i spui omului și-n bine, și-n rău adevărul verde-n față.”

Ioan Slavici – *Eminescu – Omul*, în vol. *Mărturii despre Eminescu. Povestea unei vieți spusă de contemporani*

**invederată* - evidentă

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *munte de om*. (6 p)
2. Menționează una din condițiile care ar fi putut duce la o prelungire a vieții poetului (6 p)
3. Precizează o modalitate prin care Eminescu se raporta la lumea din jurul său, justificându-ți răspunsul cu o secvență relevantă din text. (6 p)
4. Explică înțelesul afirmației din penultimul paragraf, prin raportare la firea poetului. (6 p)
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură de caracter a poetului Mihai Eminescu, așa cum se desprinde din textul dat. (6 p)

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă exprimarea unor adevăruri dureroase este preferabilă unei sincerități parțiale în relațiile de prietenie, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât și la experiența personală sau culturală. (20 p)

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- ✓ formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea

- corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; (14 p)
- ✓ utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. (6 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL II (10 PUNCTE)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, rolul notațiilor autorului din fragmentul de mai jos.

ACTUL I

SCENA 1

Dacia: Spirache, tu bei cafea? (*fără să aștepte răspunsul*): Să nu-ți faci rău la inimă...

Spirache (*în jurnal*): Dacă faceți, beau.

Miza: Beau și eu una, mamă!

Dacia (*Chiriachiței*): Mamă, mai bei și dumneata una? Ai băut cinci azi!...

Chiriachița: Cum să nu beau? Mai e vorbă? Beau și cinsprezece că sunt supărată.

Dacia: Gena, fă atunci una pentru mama și cealaltă pentru ei. (*arată pe Miza și Traian*)

Gena: A zis tata că vrea să bea și dumnealui.

Chiriachița: Dumnealui să rabde... Cine vrea să bea cafea să cumpere. Asta e din Litra cumpărată alaltăieri, din pensia mea.

Spirache (*strâns în el și în jurnal*): Nu e nimic, mamă soacră, eu nu țin să beau cafea...Bea-o dumneata pe toată...

Chiriachița (*care nu așteaptă decât momentul să se certe cu ginerele*): Da ce, sunt spartă, să beau o găleată de cafea. Te rog, să nu mă iei pe mine peste picior, că pe urmă știi... (*privindu-l să-l despice*) sunt cam nărăvașă...

Tudor Mușatescu, *Titanic Vals*

Notă - Pentru **conținut** vei primi **6 p**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 p** (*utilizarea limbii literare - 1 p, logica înlănțuirii ideilor - 1 p, ortografie - 1 p, punctuație - 1 p*).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III (30 PUNCTE)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *relația dintre două personaje dintr-un basm studiat*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, moral, psihologic etc. al celor două personaje;
- evidențierea evoluției relației dintre cele două personaje, prin două episoade/secvențe comentate;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru evoluția relației dintre personaje (**de exemplu:** acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțe ale comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 p** (câte **6 p** pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 p** (existența părților componente – *introducere, cuprins, încheiere*– **1 p**; *logica înlănțuirii ideilor*– **1 p**; *abilități de analiză și de argumentare*– **3 p**; *utilizarea limbii literare* – **2 p**; *ortografia* – **2 p**; *punctuația* – **2 p**; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – **1 p**).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TESTUL 5

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I**(50 PUNCTE)****A. (30 p)**

- 1.- indicarea sensului din text al secvenței date (**de exemplu:** Secvența citată sugerează forța fizică a tatălui scriitorului, statura impunătoare a acestuia etc.) – 4 p; *formularea răspunsului în enunț* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (6 p)
- 2.- precizarea unei condiții care ar fi contribuit la prelungirea vieții poetului – 4 p (**de exemplu:** o mai mare atenție acordată îngrijirii propriei persoane etc.); *formularea răspunsului în enunț* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (6 p)
- 3.- precizarea unei modalități prin care Eminescu se raporta la lumea din jurul său, justificată cu o secvență din text - 4 p (**de exemplu:** atenția acordată mai mult suferințelor altora decât propriilor neajunsuri, o secvență ilustrativă fiind *Întreaga lui purtare de grijă era deci numai pentru alții, care, după părerea lui, nu puteau să găsească în sine înșiși mângâierea pe care o găsea el pierzându-se în privirea lumii ce-l înconjură.*); *formularea răspunsului în enunț* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (6 p)
- 4.- explicarea înțelesului afirmației din penultimul paragraf, prin raportare la firea poetului (**de exemplu:** Afirmația dată se referă la maniera exigentă, severă, prin care Mihai Eminescu își analiza propriile greșeli. Aspecte pe care le tolera altora erau intolerabile în ceea ce privește propriul comportament, observându-se firea perfecționistă a poetului etc.) – 4 p; *explicare nuanțată* – 4 p; *încercare de explicare* – 2 p; *formularea răspunsului în enunț* – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (6 p)
- 5.- prezentarea unei trăsături de caracter a poetului Mihai Eminescu (**de exemplu:** Altruismul manifestat prin interesul față de suferințele celorlalți în detrimentul propriilor neajunsuri; onestitatea dusă chiar la extrem prin preferința pentru adevăruri dureroase în defavoarea unor adevăruri parțiale, mai convenabile etc.): *prezentare adecvată și nuanțată* – 4 p; *încercare de prezentare* – 2 p (4 p)
- ✓ respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 p; *corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație* – 1 p (2 p)

B. (20 p)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție – 1 p
De exemplu – *În opinia mea,/Din pul meu de vedere,/Consider că a exprima anumite adevăruri dureroase este uneori preferabil, dar există cazuri în care este mai bine a opta pentru o sinceritate parțială*
- câte 2 p pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate (Prezența conectorilor de ierarhizare a argumentelor, **de exemplu:** *În primul rând /În al doilea rând sau Pe de o parte/Pe de altă parte*): enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 p; *încercare de enunțare* – 1 p. (2 x 2 p = 4 p)
De exemplu – primul argument - *Pe de o parte, într-o relație de prietenie, sinceritatea este cea mai bună cale deoarece presupune o abordare directă, fără ocolișuri. Chiar dacă anumite aspecte exprimate fățiș ar putea cauza pe moment o stare de neliniște celui alt, pe termen lung ar întări prietenia și ar contribui la dezvoltarea celui de lângă tine.*
 Al doilea argument - *Pe de altă parte, dacă acel adevăr nu este unul esențial, atunci este de preferat o sinceritate parțială care să mențină liniștea și trăinicia unei relații de amicitie. De altfel, uneori, ceea ce ni se pare drept adevăr poate fi doar o opinie subiectivă și nu ar trebui prin aceasta*

să cauzăm o suferință inutilă prietenului.

- câte **2 p** pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – **2 p**; încercare de dezvoltare, schematism – **1 p**. (**2 x 2 p = 4 p**)

Pentru primul argument - *Un exemplu sugestiv poate fi observat în textul dat, scris de Ioan Slavici, prin modul în care Mihai Eminescu abordează aceste adevăruri, alegând mereu calea directă, considerată chiar o mare dovadă de apreciere și afecțiune față de celălalt – „și-n gândul lui cea mai învederată* dovadă de iubire și de stimă era să-i spuie omului și-n bine, și-n rău adevărul verde-n față.”*

Pentru al doilea argument - **De exemplu**, unei prietene apropiate îi face mare plăcere să își aleagă hainele în culori tipătoare care îi creează un aspect neserios, dezorganizat, însă, având în vedere că acest adevăr nu este unul fundamental, am preferat să nu-i comunic acest lucru.

- valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument – **3 p**/simpla citare a unor secvențe din text – **1 p**.; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – **1 p**. (**3 p + 1 p = 4 p**)
- formularea unei concluzii pertinente (**1 p**)
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – **2 p**; utilizare parțial adecvată – **1 p**.

De exemplu – În concluzie, a spune adevărul integral sau a aborda o sinceritate parțială ține foarte mult de situație și de importanța aspectelor comunicate. Uneori, este esențial să se transmită anumite adevăruri, alteori, este bine să punem în balanță ceea ce spunem cu modul în care ar putea afecta pe celălalt. (**2 p**)

- respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**) (**2 p**)
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli ortografice și de punctuație – **1 p**; 2 sau mai multe greșeli – **0 p**), **1 p** – așezarea în pagină, lizibilitatea (**1 p**)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL III

(30 PUNCTE)

Conținut – 18 p

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al fiecăruia dintre cele două personaje (**2 x 3 p = 6 p**)
 - ✓ prezentare clară, nuanțată - **3 p**
 - ✓ schematism în prezentarea statutului personajului - **1 p**

De exemplu – *Harap-Alb - personaj principal, pozitiv și eponim, fiu de crai, încadrabil în tipologia mezinului superior celorlalți frați; Spânul – personaj principal și negativ, antagonistul.*

- evidențierea evoluției relației dintre cele două personaje, prin referire la două episoade / secvențe comentate (**6 p**)

- ✓ prezentarea evoluției relației dintre personaje - **2 p**
- ✓ ilustrarea evoluției relației dintre personaje, prin oricare două episoade/secvențe comentate: (**2 p + 2 p = 4 p**)
- ✓ simpla numire a unor episoade/secvențe sau tendința de rezumare: (**1 p + 1 p = 2 p**)

O secvență reprezentativă – *coborârea în fântână și schimbarea statutului social – pe de o parte, se evidențiază naivitatea personajului Harap-Alb, „boboc de felul său în treburi de-aiestea”, încrezându-se în totalitate în spusele Spânului și neobservând capcana. Spânul își dovedește aici viclenia, dar și istețimea malefică, exploataând din plin inocența fiului de crai. Pe de altă parte, secvența sugerează caracterul cinstit și demn de încredere al tânărului deoarece flăcăul jură pe paloș că nu va dezvălui inversarea rolurilor și își ține apoi cuvântul, indiferent cât de greu i-ar fi. Totodată, secvența este sugestivă pentru preluarea unei noi identități – cea de Harap-Alb, sluga Spânului – care va contribui radical la maturizarea eroului. În acest proces al dezvoltării spirituale cel mai important rol îl va avea, în mod paradoxal, chiar Spânul care, supunându-l pe parcurs la*

numeroase probe, îi va întări caracterul și-l va face să fie mai pregătit pentru a deveni împărat.

O altă scenă sugestivă – tăierea capului lui Harap-Alb și apoi învierea sa miraculoasă și omorârea Spânului – se evidențiază confruntarea finală între forțele răului și cele ale binelui. Învierea reprezintă finalizarea procesului de inițiere, iar moartea personajului negativ definitivează semnificația profundă a basmului privind răsplătirea binelui și pedepsirea răului.

- câte **3 p** pentru analiza oricăror două componente de structură, de compoziție și de limbaj semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje (2 x 3 p = 6 p)
 - ✓ analiza fiecărei componente alese, justificând relevanța acesteia pentru evoluția relației dintre personaje - **3 p**
 - ✓ abordarea schematică, fără justificarea relevanței - **1 p**

De exemplu – prezentarea temei basmului care presupune confruntarea dintre bine și rău, cu triumful binelui, temă specifică acestei specii epice. Harap-Alb este, prin prisma acestei teme, în categoria personajelor pozitive care înfruntă răul manifestat prin viclenia Spânului. Pe de altă parte, Spânul este reprezentantul clasic al răului, prin dorința de a-l pierde pe Harap-Alb și de a-l lua definitiv locul. Finalul care aduce învierea protagonistului și nunta acestuia se încadrează în liniile generale ale basmului, sugerându-se recăpătarea armoniei inițiale și victoria forțelor binelui.

De exemplu – un alt element de construcție al basmelor îl reprezintă motivele specifice – situații narrative repetitive care evidențiază anumite aspecte ale acestei lumi fabuloase. În ceea ce privește protagonistul, acesta își depășește frații mai mari, ilustrând motivul superiorității mezinului prin faptul că reușește unde ceilalți eșuează (în primul rând la proba tatălui). De asemenea, evoluția tânărului este strict legată de motivul drumului cu obstacole (al călătoriei) care echivalează cu o inițiere, o maturizare.

Redactare – 12 p

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere (1 p)
- logica înlănțuirii ideilor (1 p)
- abilități de analiză și de argumentare (relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 p; relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 p; schematism – 1 p) (3 p)
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 p; vocabular restrâns, monoton – 1 p) (2 p)
- ortografia (0–1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p) (2 p)
- punctuația (0–1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p) (2 p)
- așezarea în pagină, lizibilitatea (1 p)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Inspectoratul Școlar Județean
Iași

Limba și literatura română

Succes!

BACALAUREAT 2020

